

KTT Jari Huovinen

Katsaus yritysten omistajuuteen, kasvuun ja johtamiseen

Tutkimuksen tavoitteet, toteutus ja rajaukset

Tutkimuksen tavoitteet ja toteutus

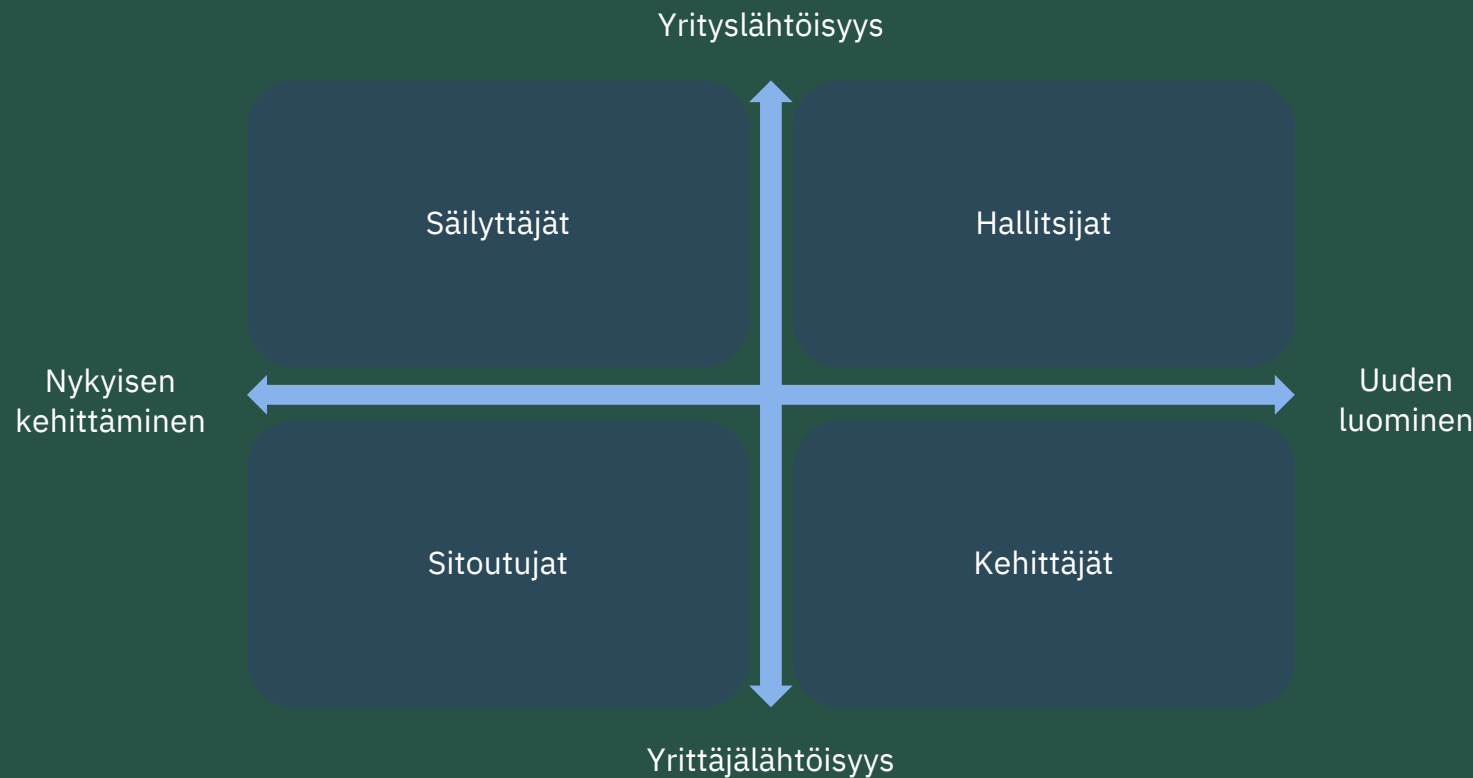
- Tavoitteina oli löytää vastauksia seuraaviin pääkysymyksiin
  - Millaisia omistamisen päätavoitteita esiintyy suomalaisissa yrittäjävetoisissa yrityksissä?
  - Kuinka paljon Suomessa on vientiyrityksiä? Entä millaisia ovat pk-yritysten kasvutavoitteet sekä kuinka toiminta on kehittynyt edellisen vuoden aikana ja mitkä ovat näkymät seuraavalle vuodelle eri kasvuluokissa?
  - Millaisia johtamistiimejä yrityksissä esiintyy ja kuinka niiden merkitys on kehittynyt viimeaikojen kriiseissä?
- Yrityskyselyn aineisto kerättiin kesäkuussa 2022 ja siihen osallistui yhteensä 1 048 työnantajayritystä
- Aineiston analyysissä hyödynnettiin päätoimialojen ja yrityskoon mukaan laskettuja painokertoimia. Tulokset ovat suuntaa-antavasti yleistettävissä työnantajayritysten perusjoukkoon. Näitä on Tilastokeskuksen yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastoon perustuvan EK:n työnantajayrityskatsauksen mukaan noin 84 500 yritystä.

Tutkimuksen rajaukset

- Tutkimuksessa käytetyt määritelmät ovat luonteeltaan teknisiä eivätkä siten täydellisesti kuvaa omistajuuden tavoitteita, kasvu- ja vientiyritysten määriä tai esimerkiksi Mittelstand-yrityksiä Suomessa.
  - Tutkimuksessa esiintyvä yrittäjätypologia perustuu omistajayrittäjien vastauksiin (N=656) ja se on todellisuutta mustavalkoisempi, sillä sama yrittäjä voi eri tilanteissa sopia useampaan kategoriaan.
  - Mittelstand-yritysten ulkopuolelle voi jäädä muun muassa sellaisia perheomisteisia yrityksiä, joissa operatiivinen vetovastuu on selkeästi muilla kuin omistajaperheen jäsenillä.
- Tutkimus piirtää yleiskuvan yritysten omistajuudesta, kasvusta, viennistä ja johtamistiimeistä suomalaisissa työnantajayrityksissä.

Yrittäjätypologia

Tutkimuksen määritelmä

Sitoutujat

Yrittäjyys itsessään on minulle omistamisen tavoite, yritys on tärkeä osa persoonaani ja olen yritykseeni voimakkaasti sitoutunut.

Kehittäjät

Yrittäjänä tavoittelen jatkuvasti yrityksen kasvua ja etsin yhä tehokkaampia toimintatapoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Hallitsijat

Yrittäminen tarjoaa minulle hyviä mahdollisuuksia varallisuuden kartuttamiseen ja vaikutusvallan lisäämiseen.

Säilyttäjät

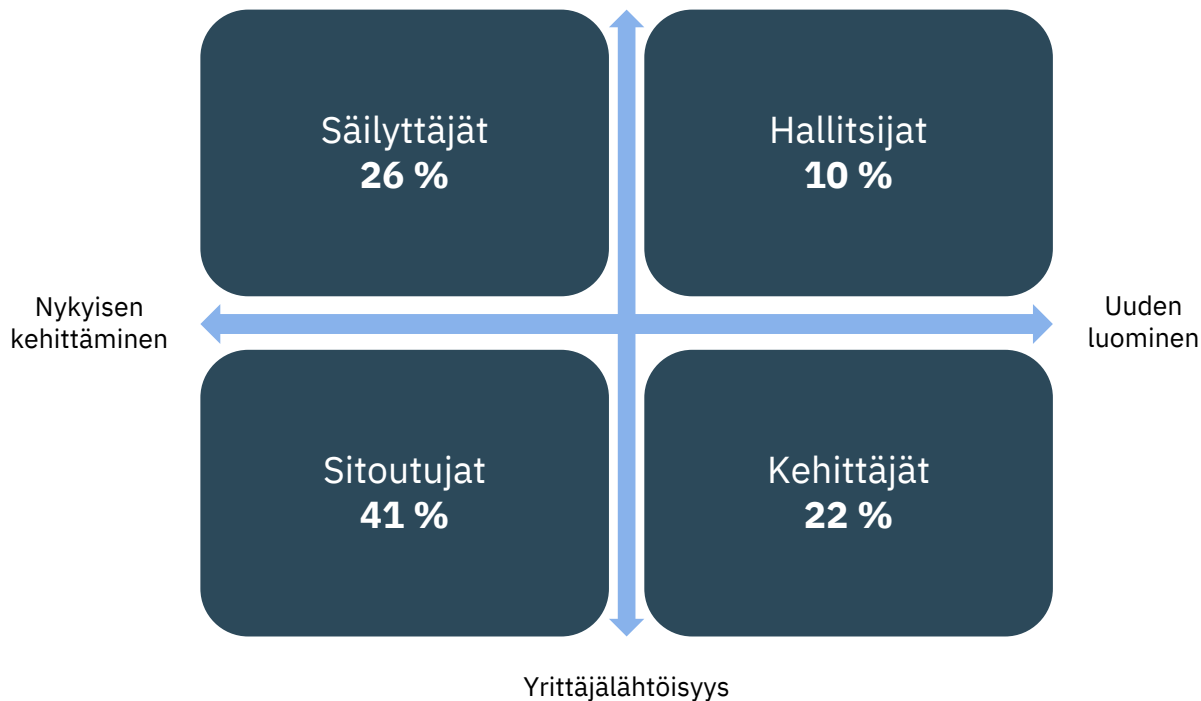
Yrittämisessä on kyse perinteen jatkamisesta ja yritystoiminnan jatkuvuuden turvaamisesta.

Lähde: EK, Yrittäjyystuntemuksella osumatarkkuutta päätöksentekoon 2016 (mukaillen); KTT Jari Huovinen

Yrittäjätypologia ja tavoitteiden kehittyminen

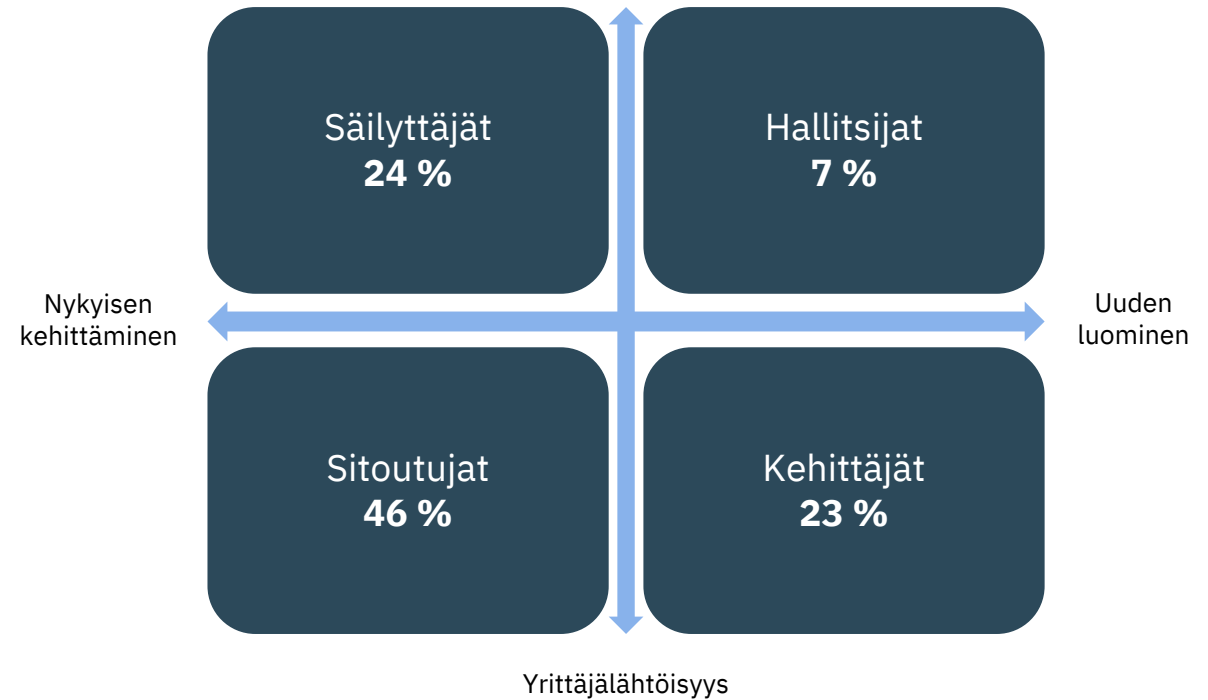
2022

Yrityslähtöisyys

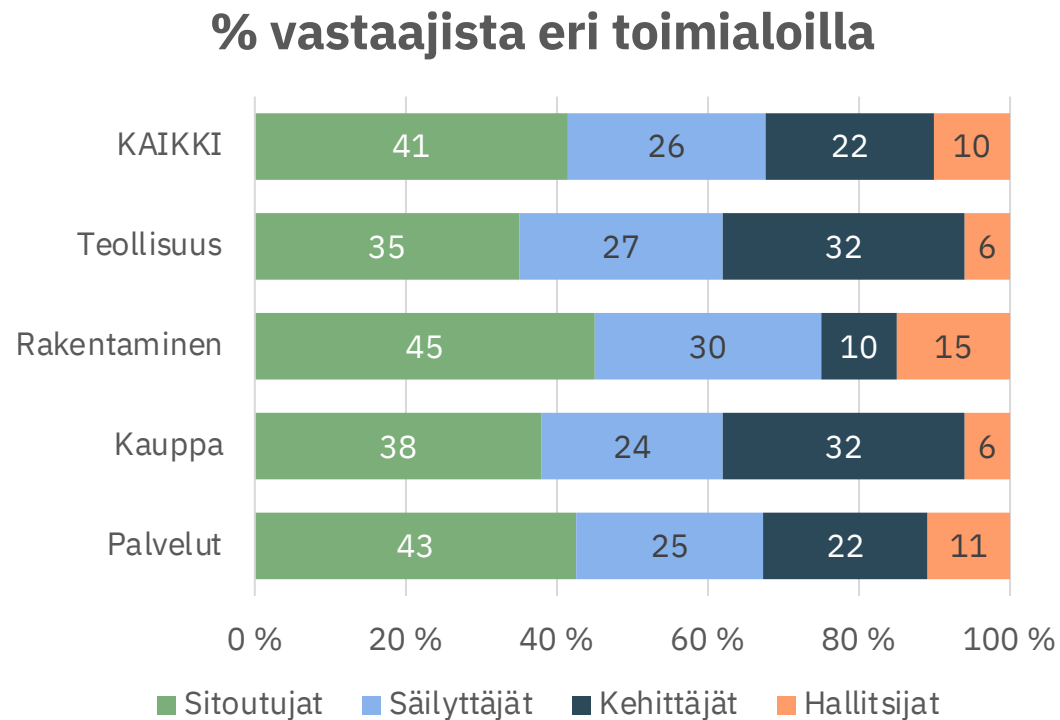
2016

Yrityslähtöisyys

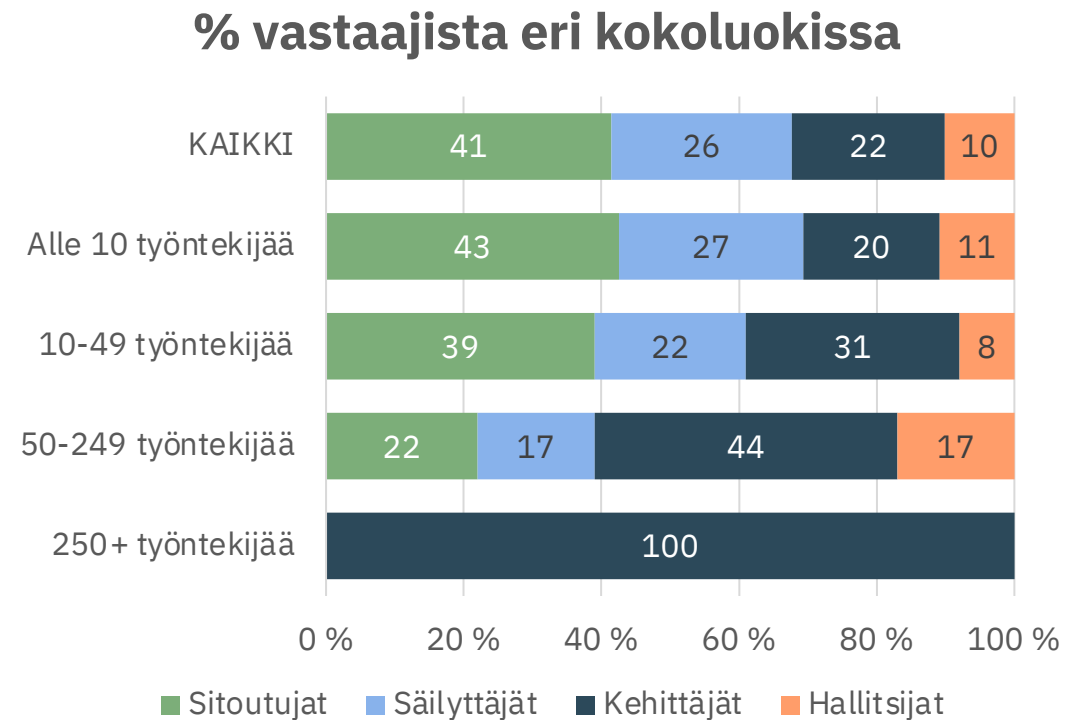

Yrittäjättyypit eri päätoimialoilla ja yrityskokoluokissa

Yrittäjättyypit eri päätoimialoilla

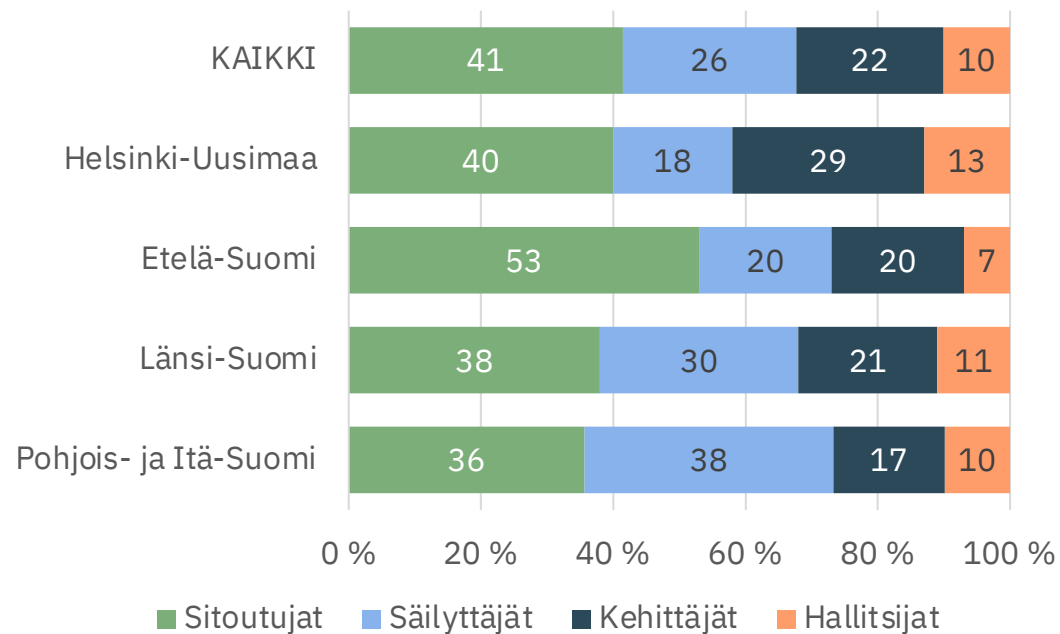
Yrittäjättyypit eri kokoluokan yrityksissä

Yrittäjätuypit alueilla

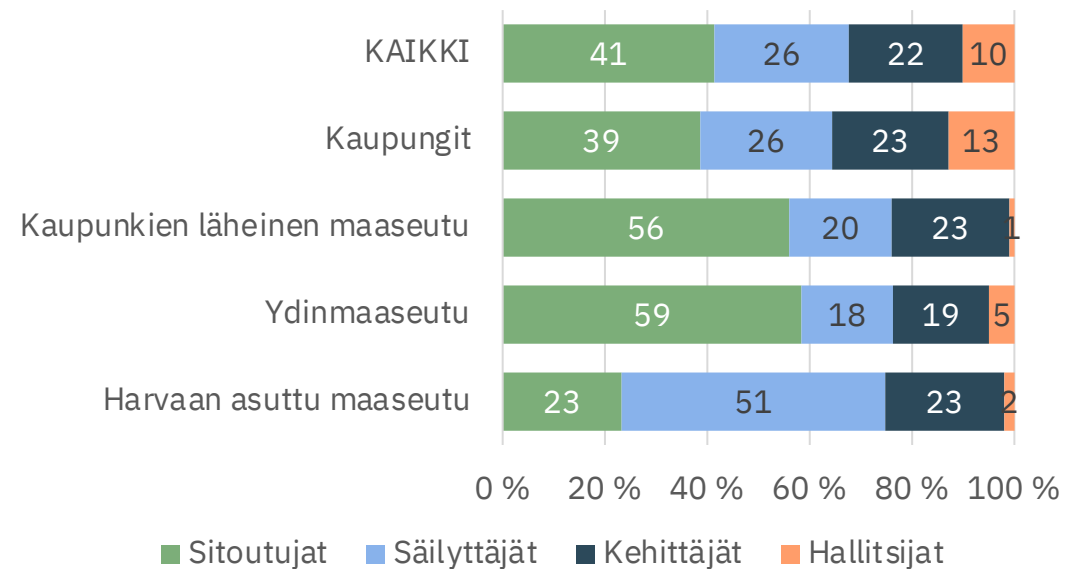
Yleisyys eri suuralueilla

% vastaajista eri suuralueilla

Yleisyys eri aluetyypeillä

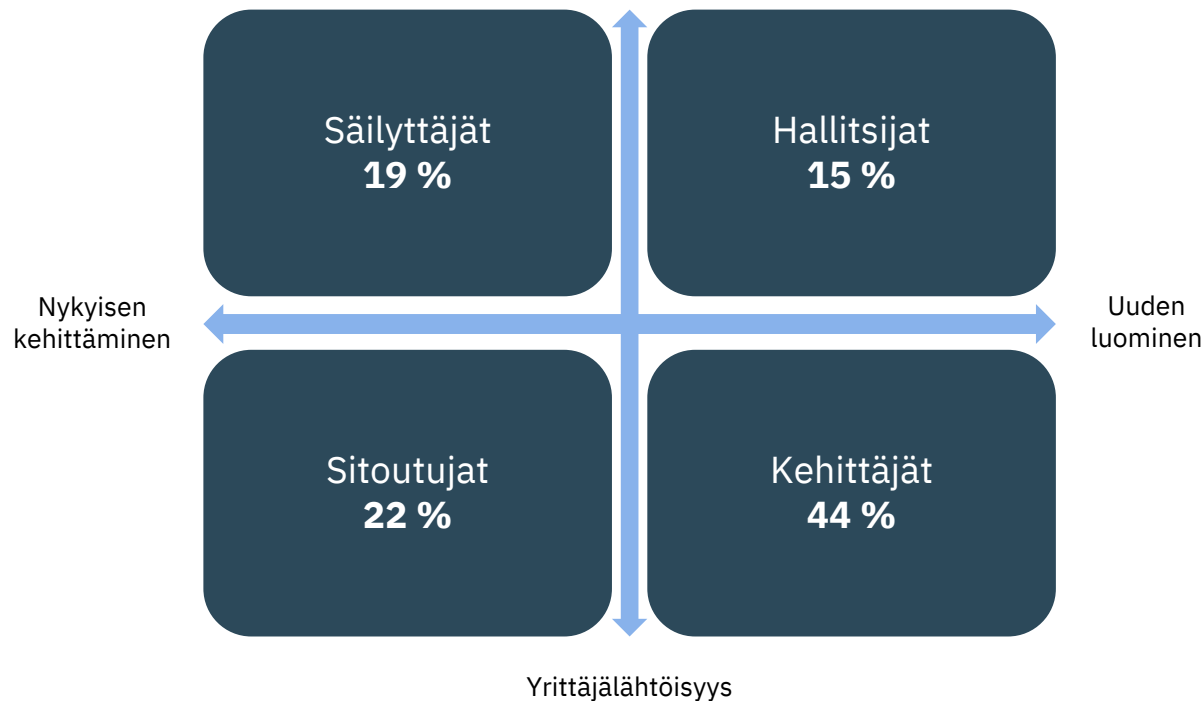
% vastaajista kaupungeissa ja maaseudulla

Yrittäjätuypit ja tavoitteiden kehittyminen Mittelstand-yrityksissä *)

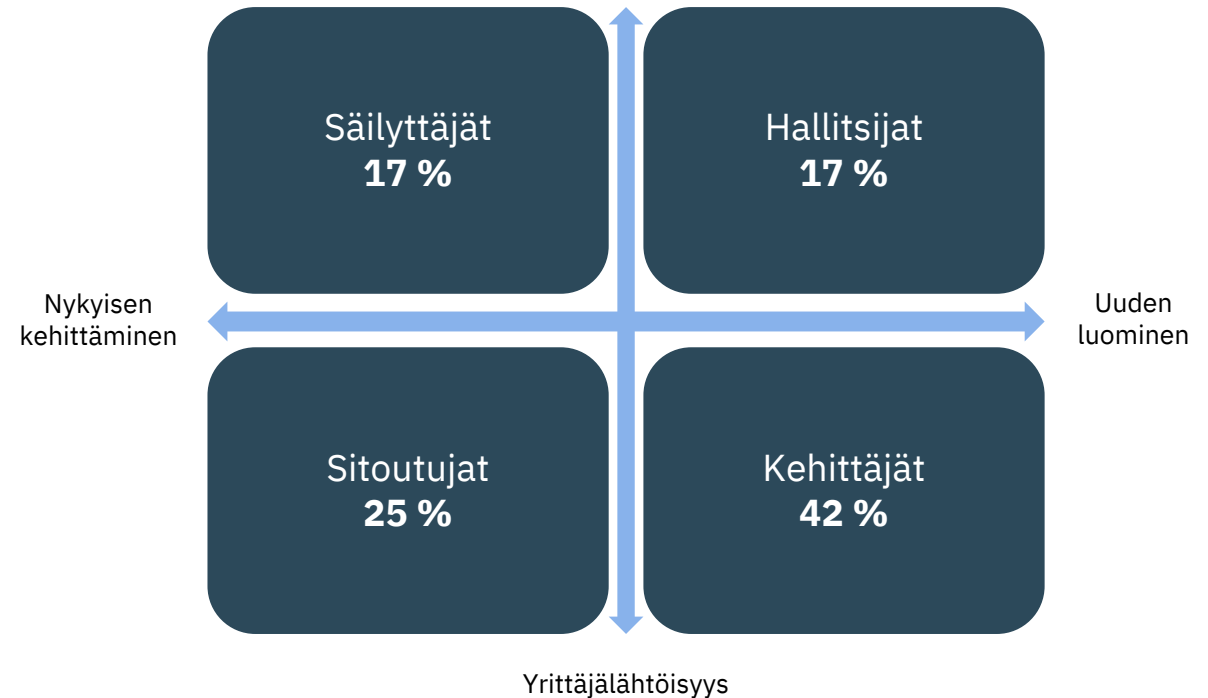
2022

Yrityslähtöisyys

2016

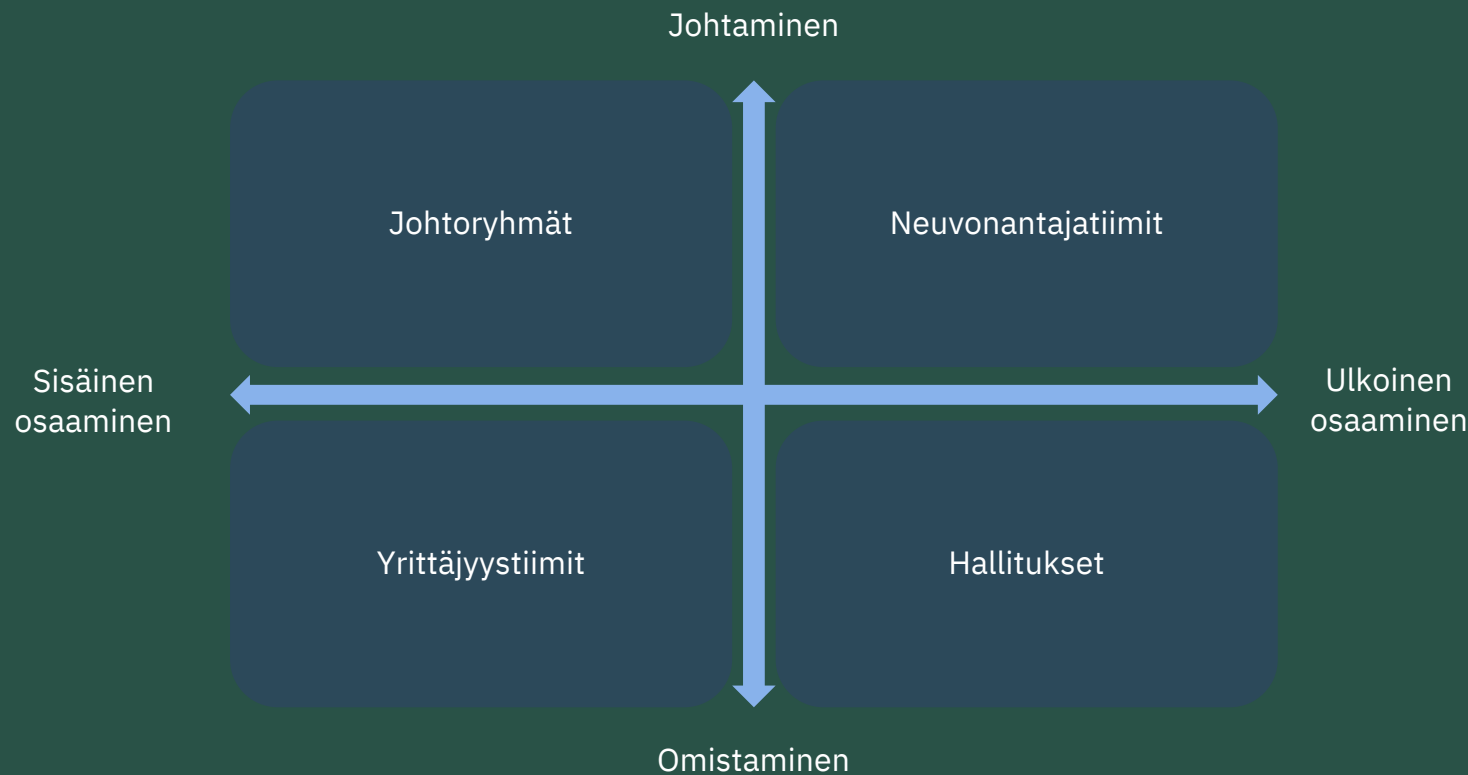
Yrityslähtöisyys

*) Mittelstand-yrityksiksi luetaan tässä 50-499 henkilöä työllistävät yrittäjävetoiset yritykset (ks. EK, Pk-Pulssi ja kasvuyrittäjyyskatsaus, kesäkuu 2021).

Omistajuus- ja johtamistiimit

Tutkimuksen määritelmät

Yrittäjyystiimi

Yrityksen operatiiviseen toimintaan osallistuvien omistajien muodostama tiimi.

Johtoryhmä

Yritystoimintojen tai vastualueiden johtajista koostuva säännöllisesti kokoontuva ryhmä.

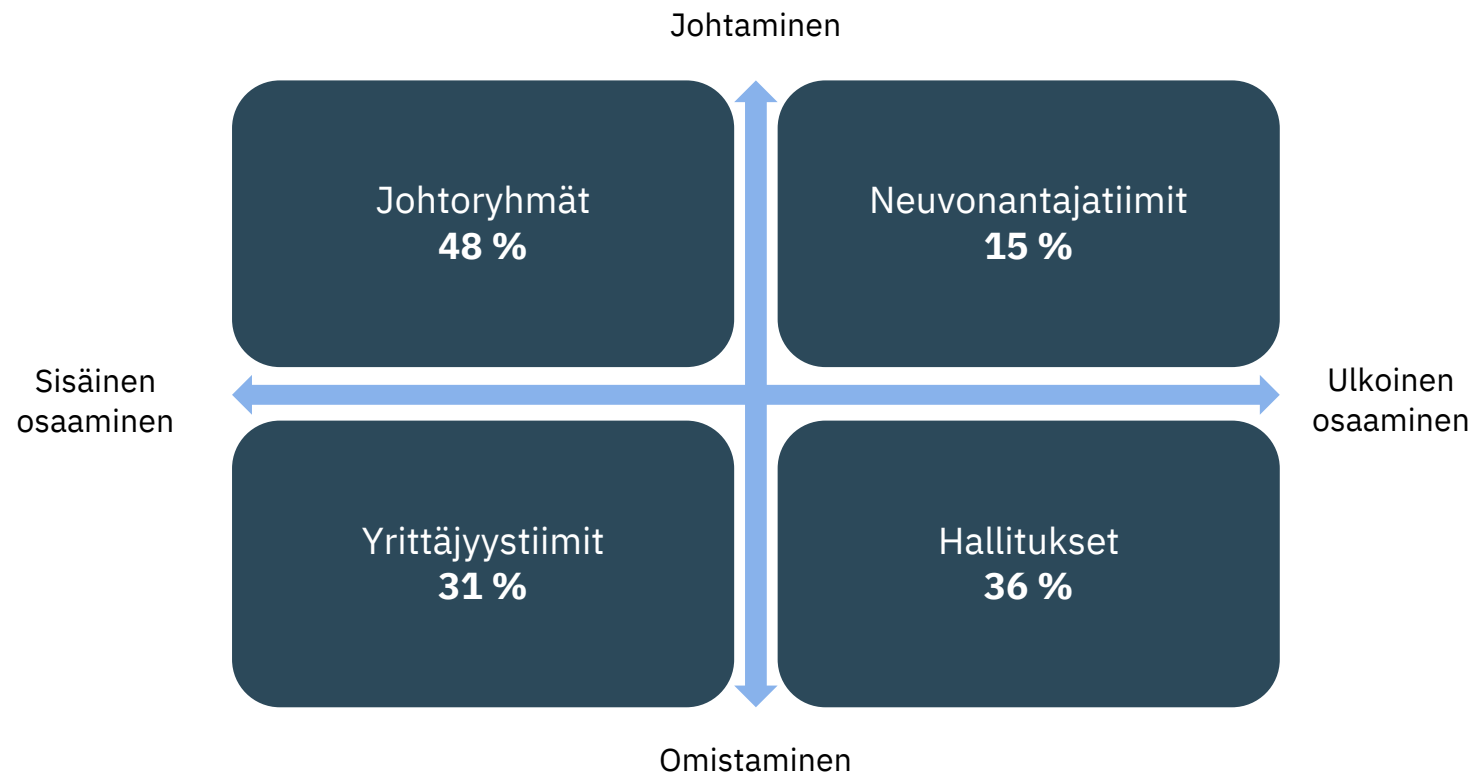
Neuvonantajatiimi

Advisory board, jossa yrityksen ulkopuolisia henkilöitä sparraa toimintaa.

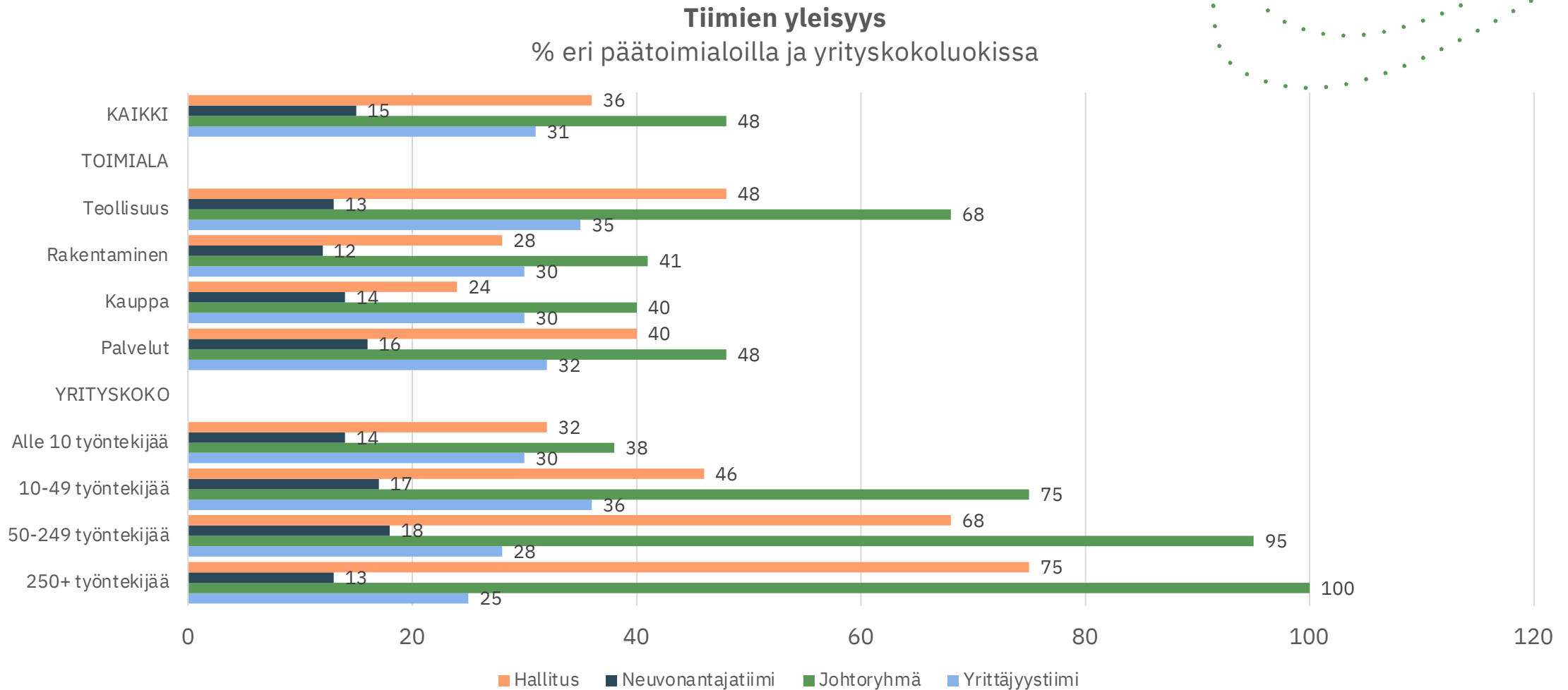
Hallitus

Tarkoittaa tässä hallitusta, jossa on mukana myös yksi tai useampi yrityksen ulkopuolinen henkilö.

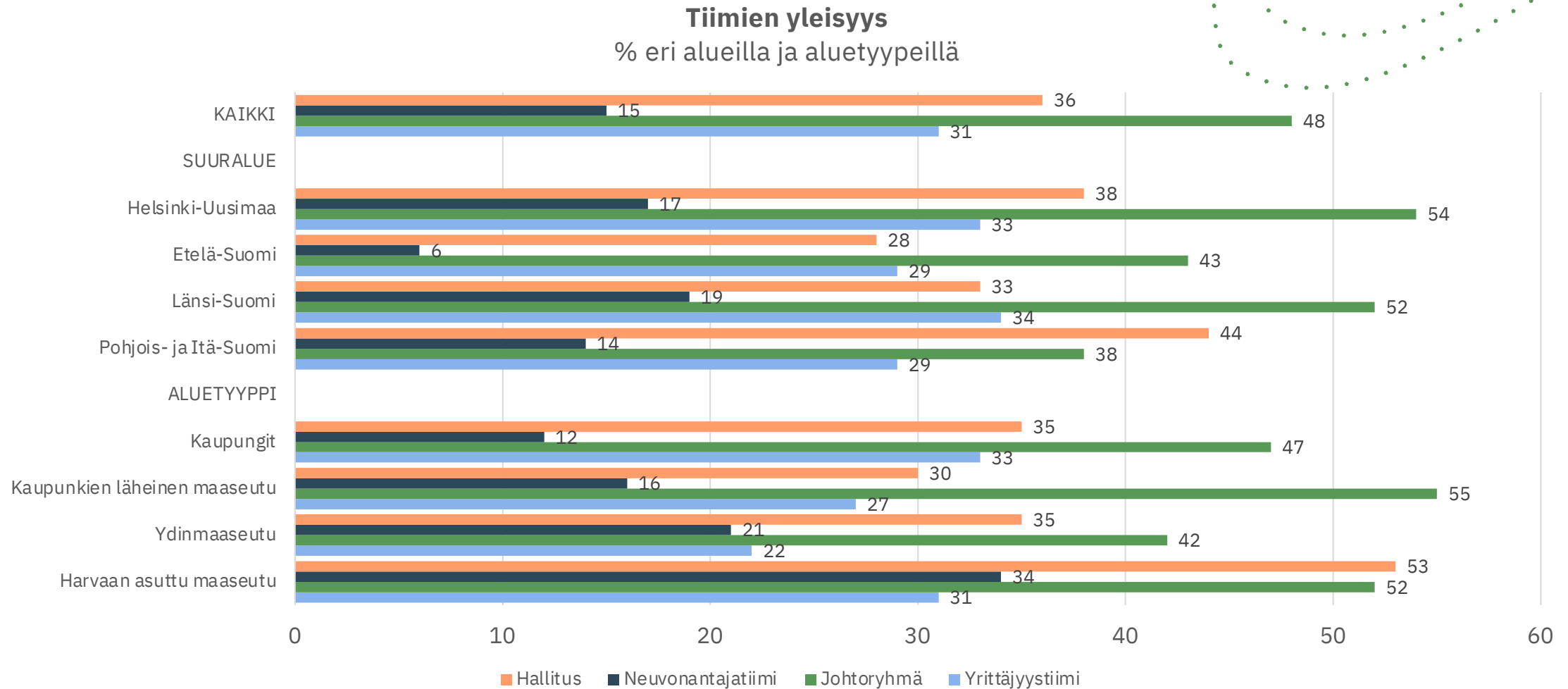
Omistajuus- ja johtamistiimien yleisyys työnantajayrityksissä

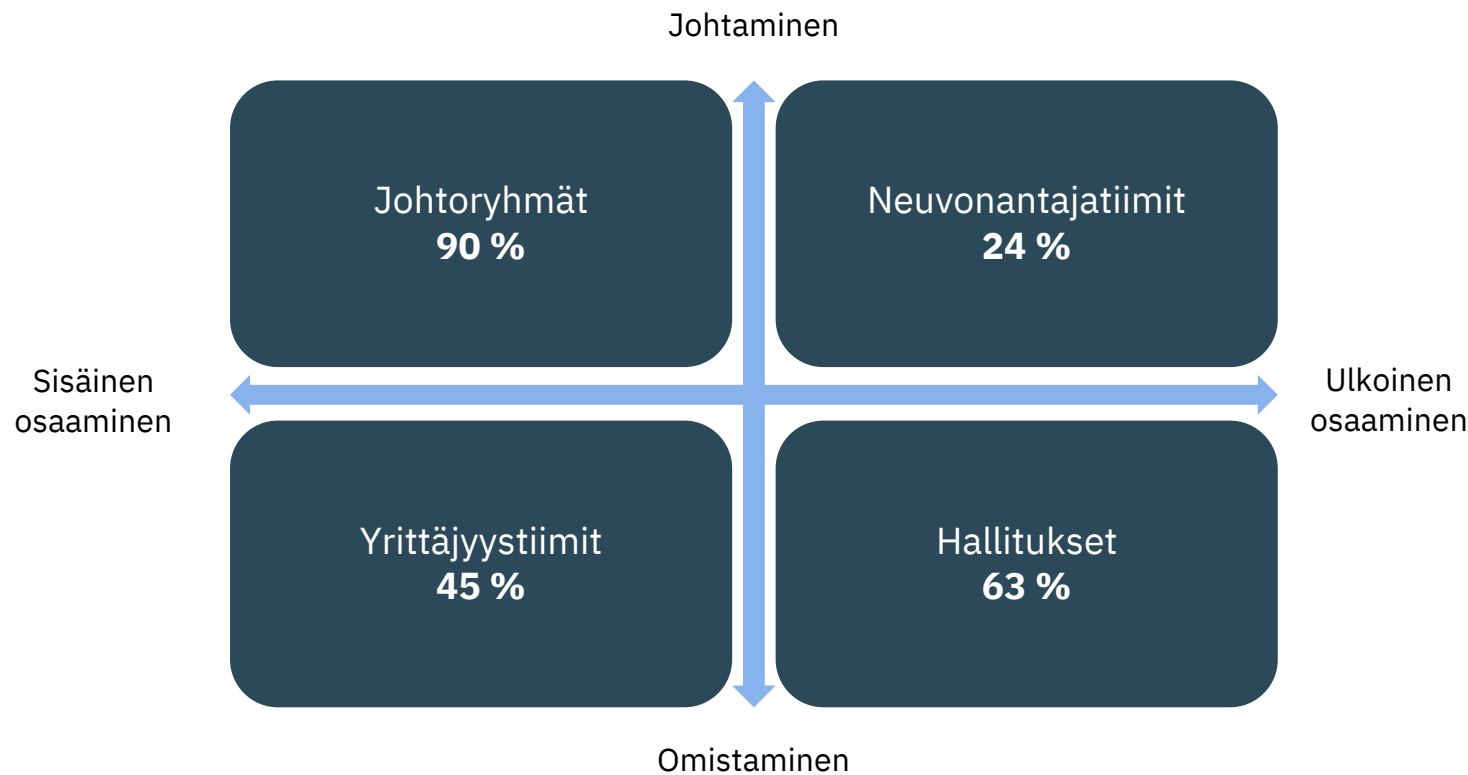
Omistajuus- ja johtamistiimit eri päätoimialoilla ja yrityskokoluokissa

Omistajuus- ja johtamistiimit eri suuralueilla ja aluetyypeillä

Omistajuus- ja johtamistiimien yleisyys Mittelstand-yrityksissä *)

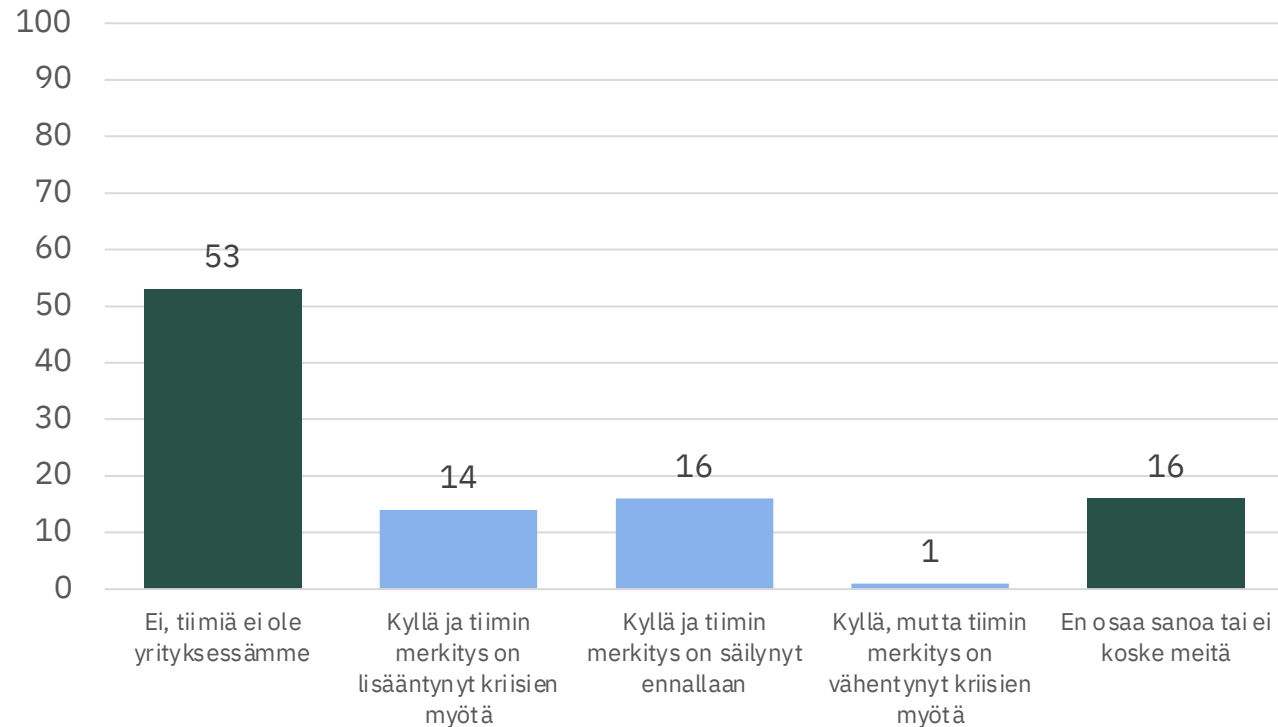

*) Mittelstand-yrityksiksi luetaan tässä 50-499 henkilöä työllistävät yrittäjävetoiset yritykset (ks. EK, Pk-Pulssi ja kasvuyrittäjyyskatsaus, kesäkuu 2021).

Yrittäjyystiimi – yleisyys ja merkityksen kehitys

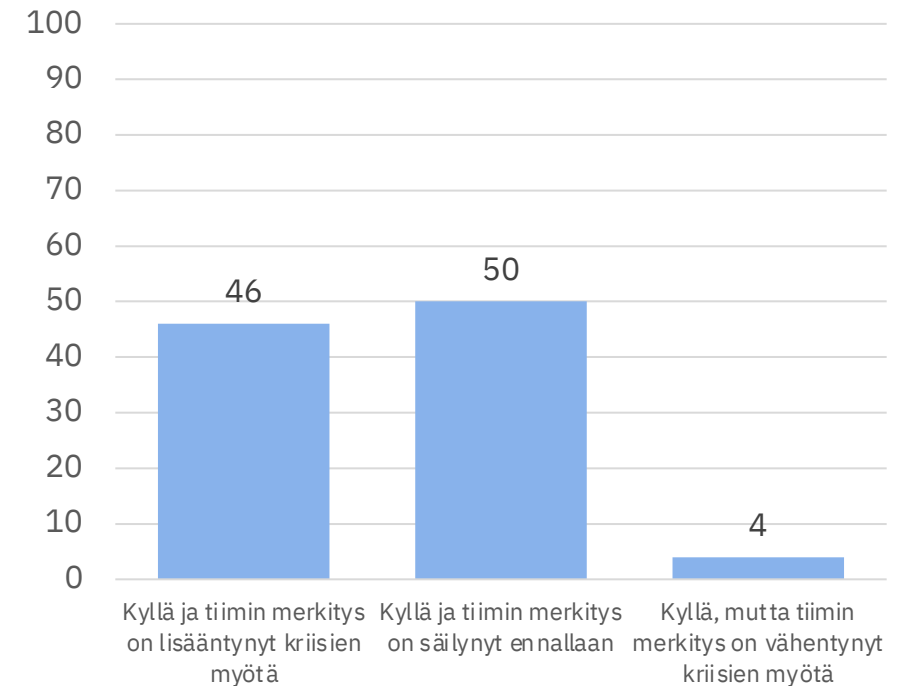
Hyödynnetäänkö yrityksessäsi johtamisessa ja kehittämisessä jotain seuraavista tiimeistä – yrittäjyystiimi?

% yrityksistä

Hyödynnetäänkö yrityksessäsi johtamisessa ja kehittämisessä jotain seuraavista tiimeistä – yrittäjyystiimi?

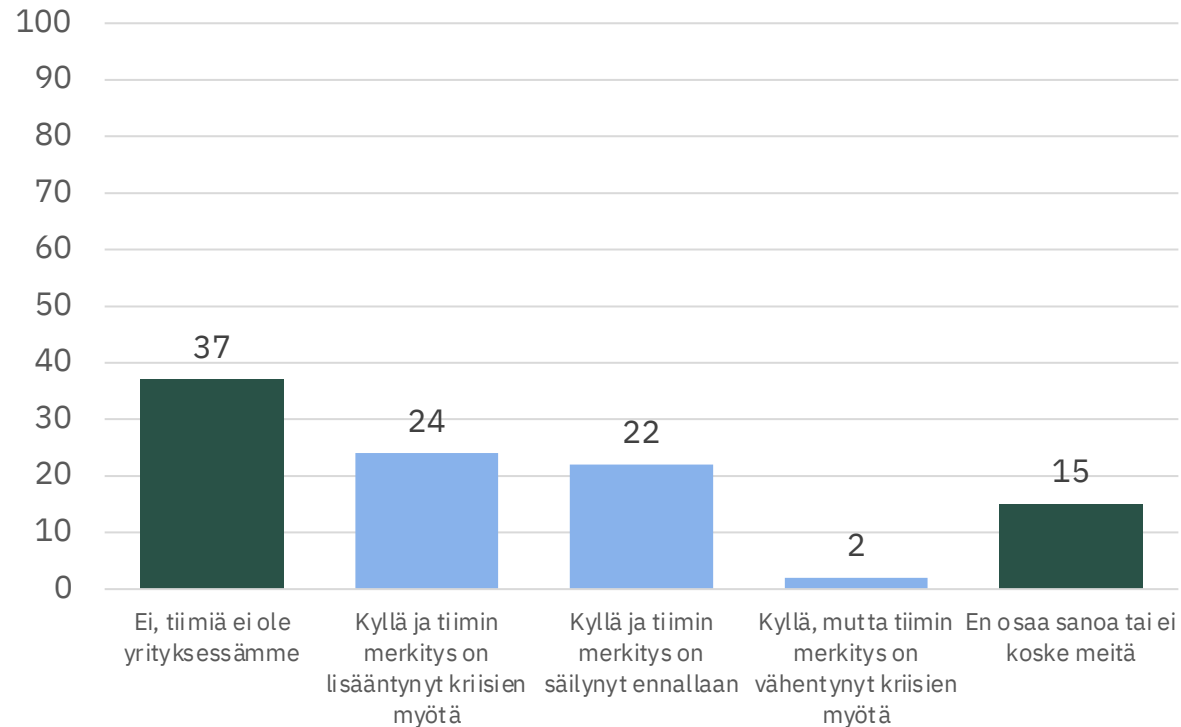
% yrityksistä, joissa yrittäjyystiimi

Johtoryhmä – yleisyys ja merkityksen kehitys

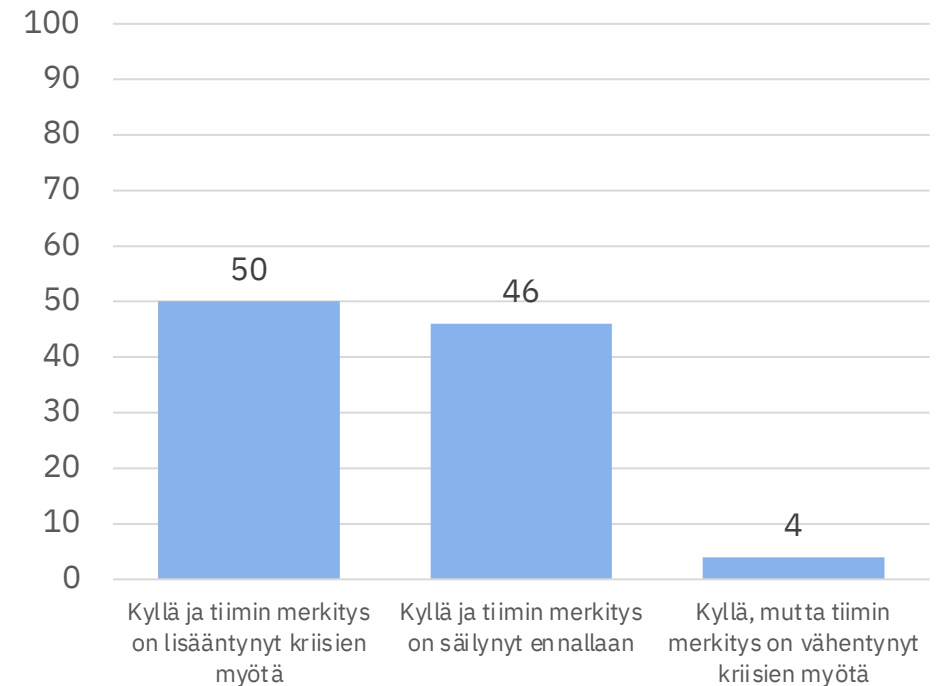
Hyödynnetäänkö yrityksessäsi johtamisessa ja kehittämisessä
jotain seuraavista tiimeistä – johtoryhmä?

% yrityksistä

Hyödynnetäänkö yrityksessäsi johtamisessa ja
kehittämisessä jotain seuraavista tiimeistä –
johtoryhmä?

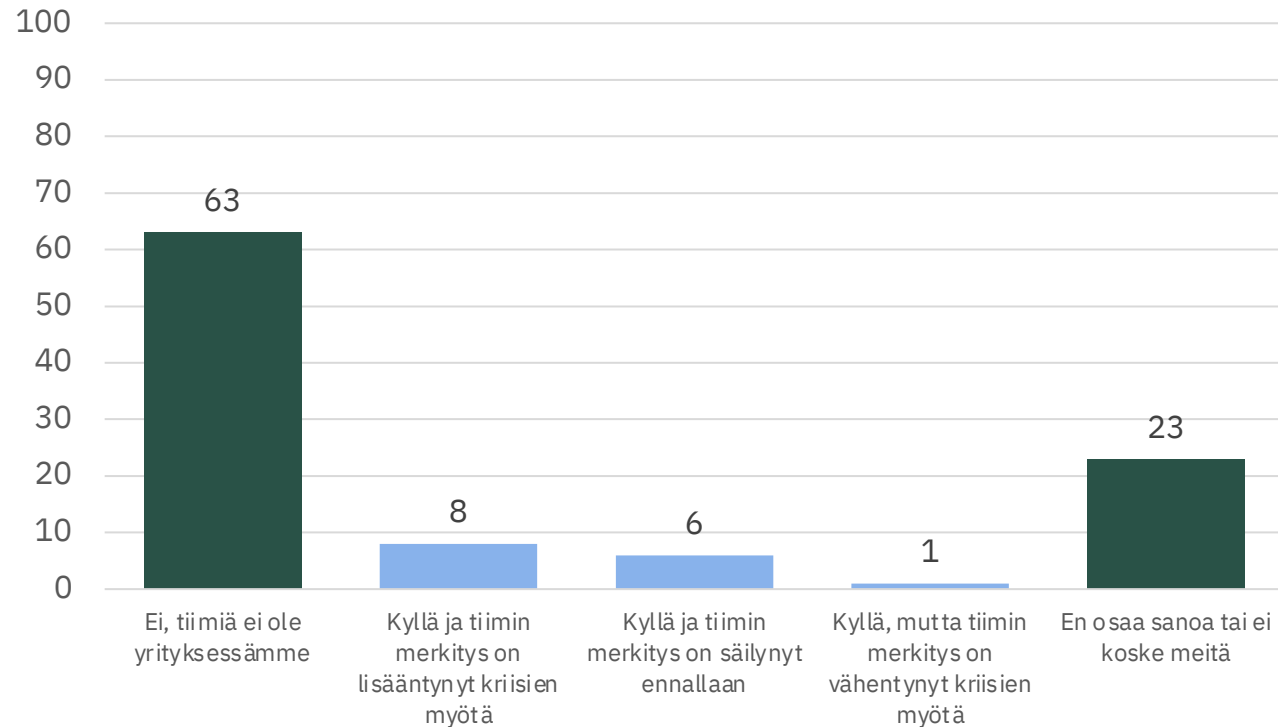
% yrityksistä, joissa johtoryhmä

Neuvonantajatiimi – yleisyys ja merkityksen kehitys

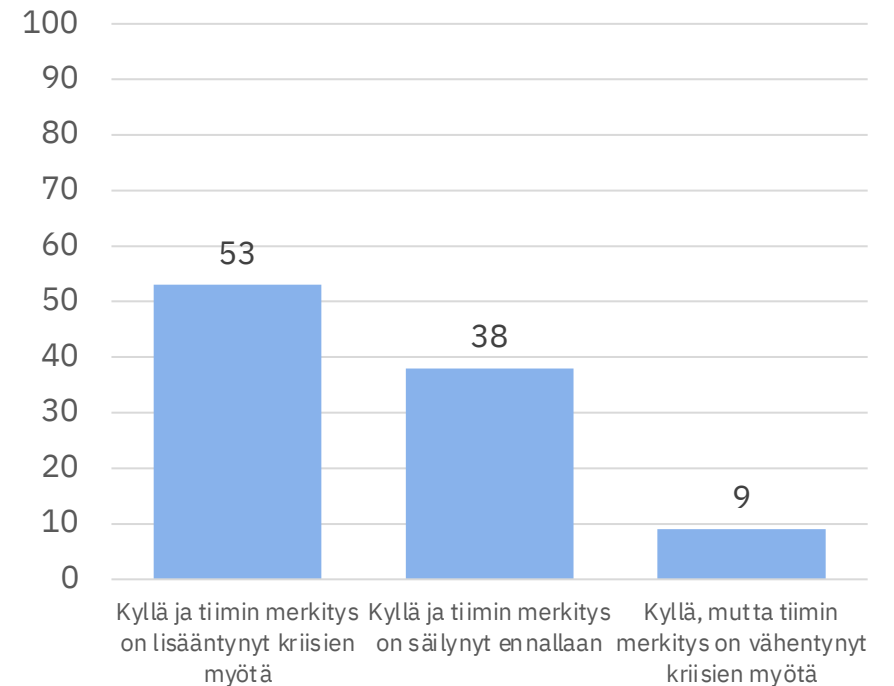
Hyödynnetäänkö yrityksessäsi johtamisessa ja kehittämisessä jotain seuraavista tiimeistä – neuvonantajatiimi?

% yrityksistä

Hyödynnetäänkö yrityksessäsi johtamisessa ja kehittämisessä jotain seuraavista tiimeistä – neuvonantajatiimi?

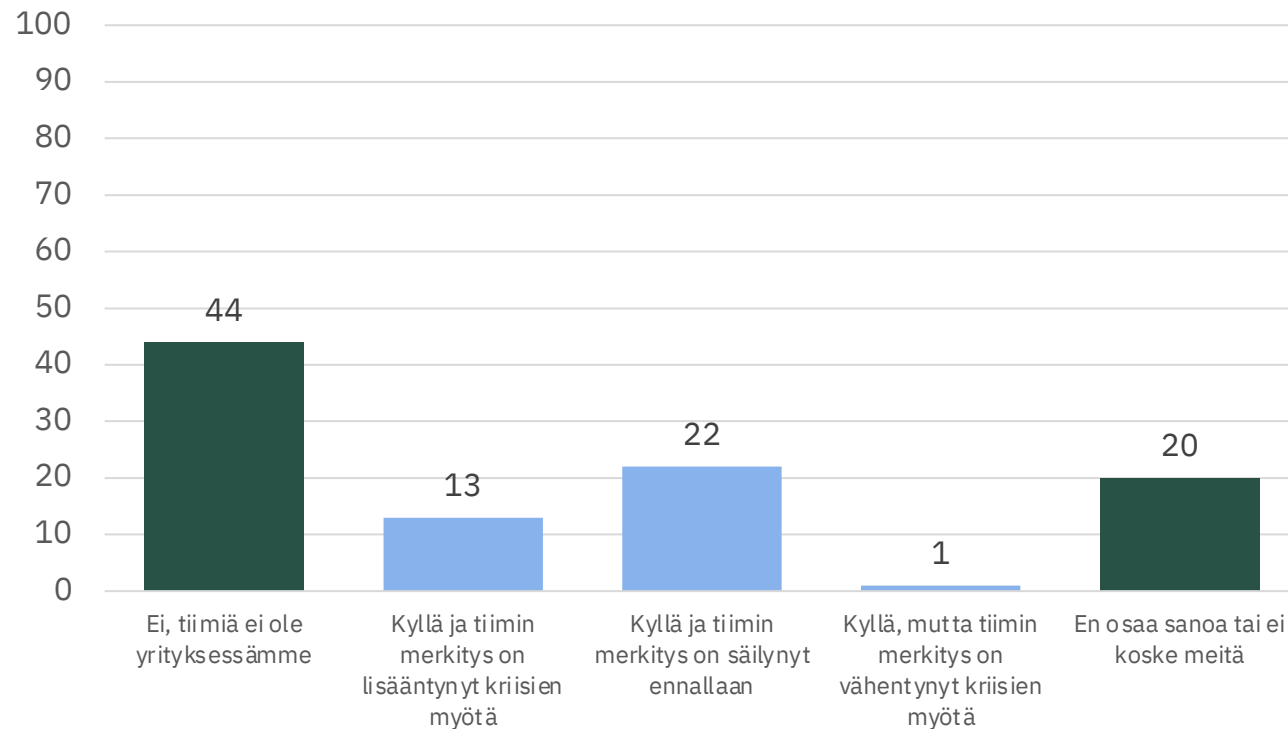
% yrityksistä, joissa on neuvonantajatiimi

Hallitus – yleisyys ja merkityksen kehitys

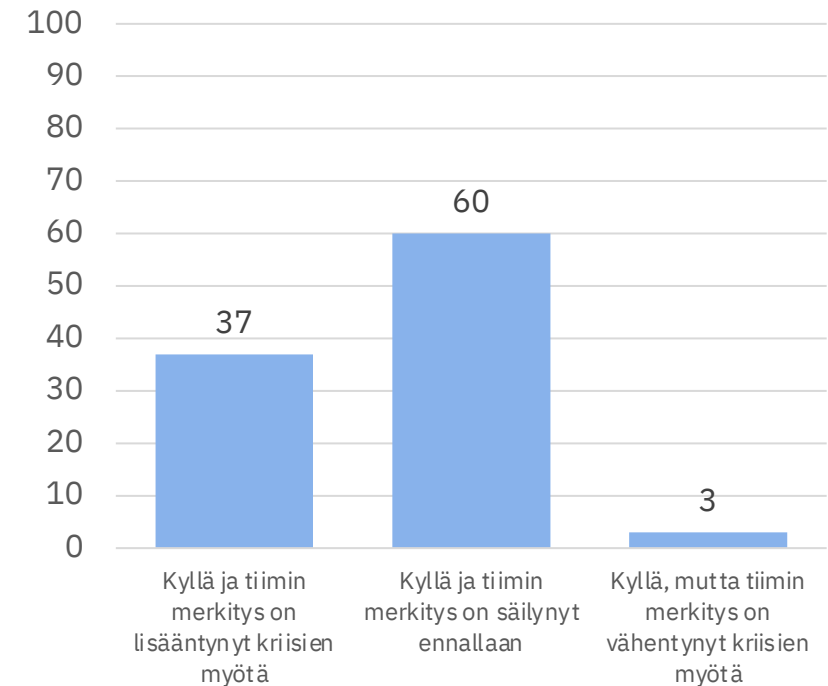
Hyödynnetäänkö yrityksessäsi johtamisessa ja kehittämisessä jotain seuraavista tiimeistä – hallitus?

% yrityksistä

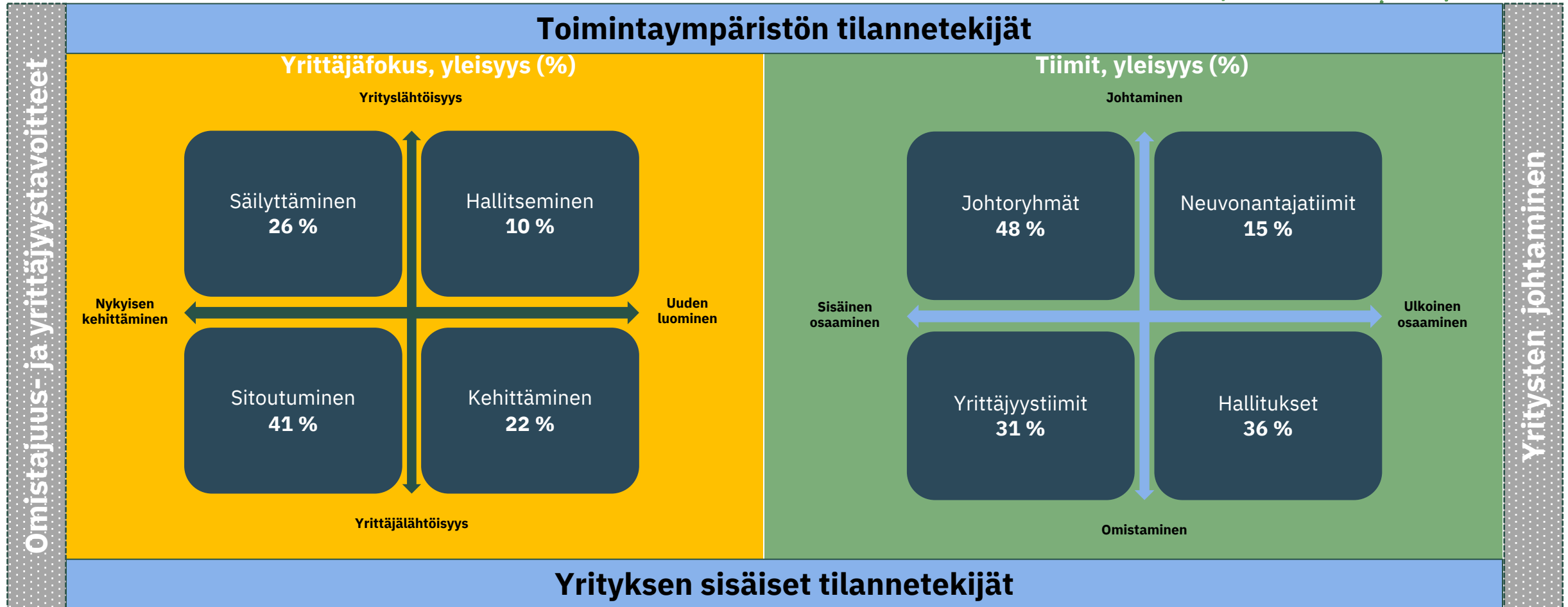
Hyödynnetäänkö yrityksessäsi johtamisessa ja kehittämisessä jotain seuraavista tiimeistä – hallitus?

% yrityksistä, joissa on hallitus

Yhteenveto

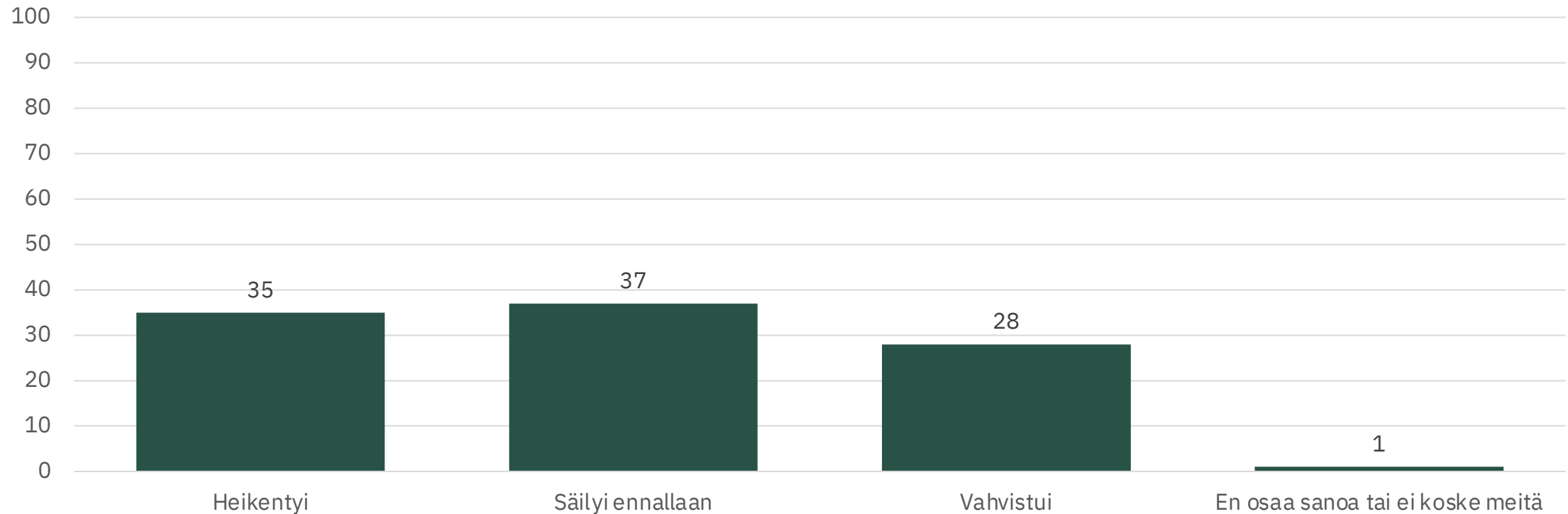
Yritysten omistamisen ja johtamisen tilannekuva

Yritysten kannattavuus ja sen kehitys

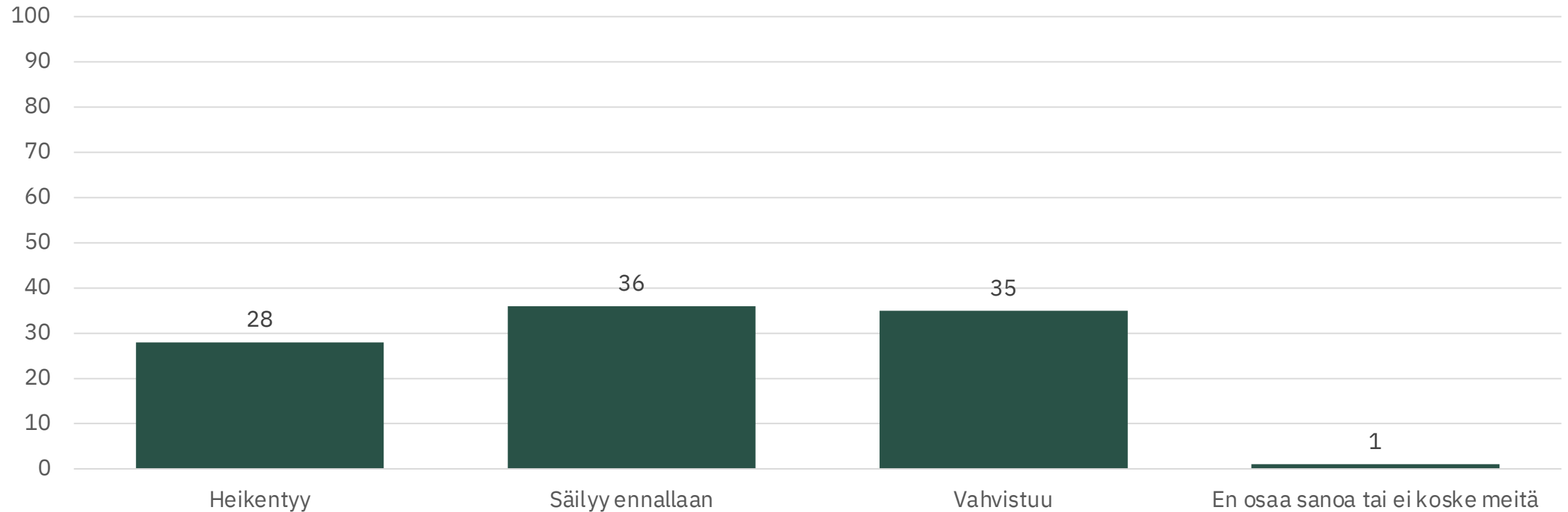
Arviot yritysten toteutuneesta kannattavuuden kehityksestä

Yritysten kannattavuuden kehittyminen edellisen 12 kk aikana.
% yrityksistä

Arviot yritysten tulevasta kannattavuuden kehityksestä

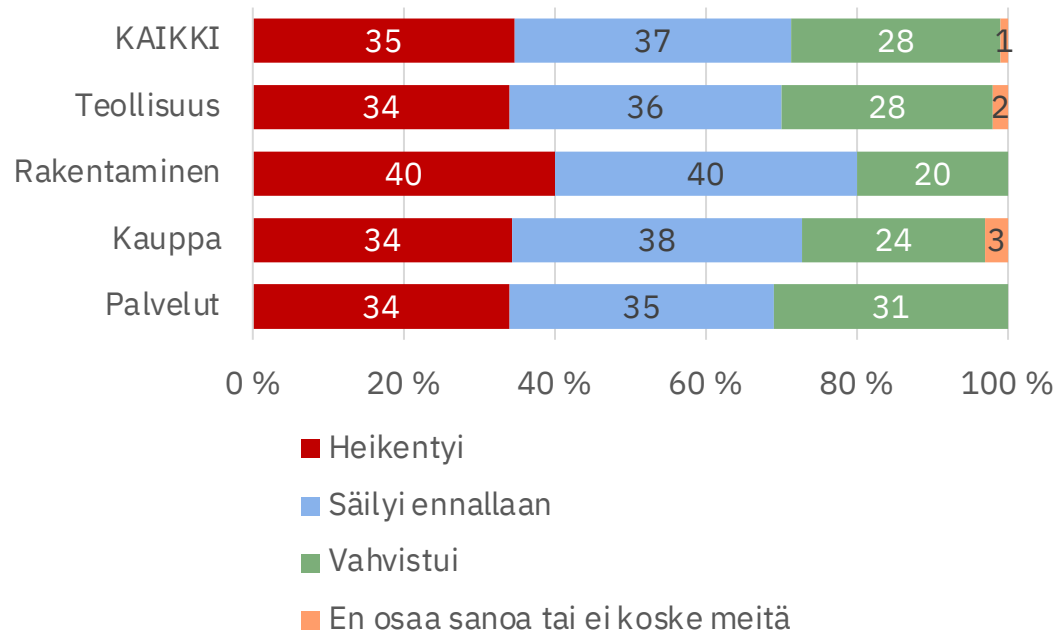
Yritysten kannattavuuden kehittyminen seuraavan 12 kk aikana
% yrityksistä

Kannattavuus eri päätoimialoilla ja yrityskokoluokissa 1/2

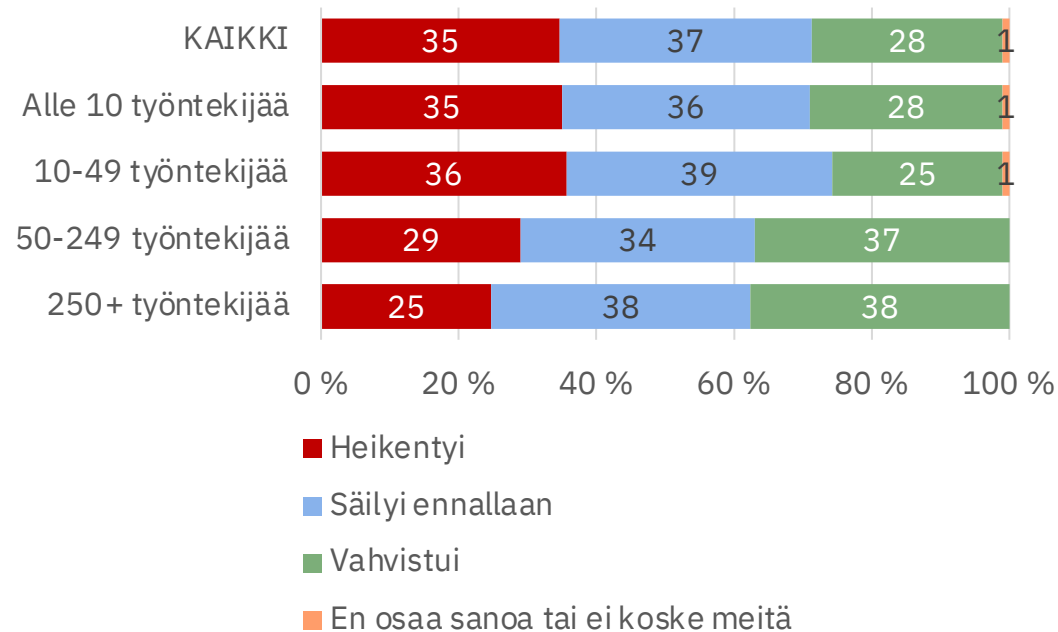
Edellisen 12 kk aikana

% vastaajista eri toimialoilla

Edellisen 12 kk aikana

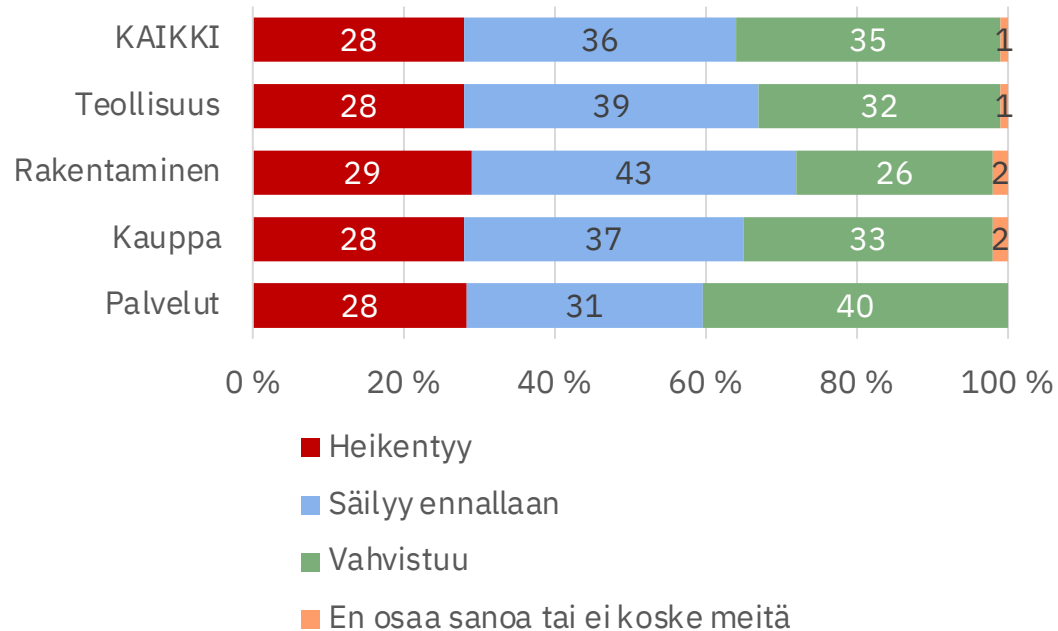
% vastaajista eri kokoluokissa

Kannattavuus eri päätoimialoilla ja yrityskokoluokissa 2/2

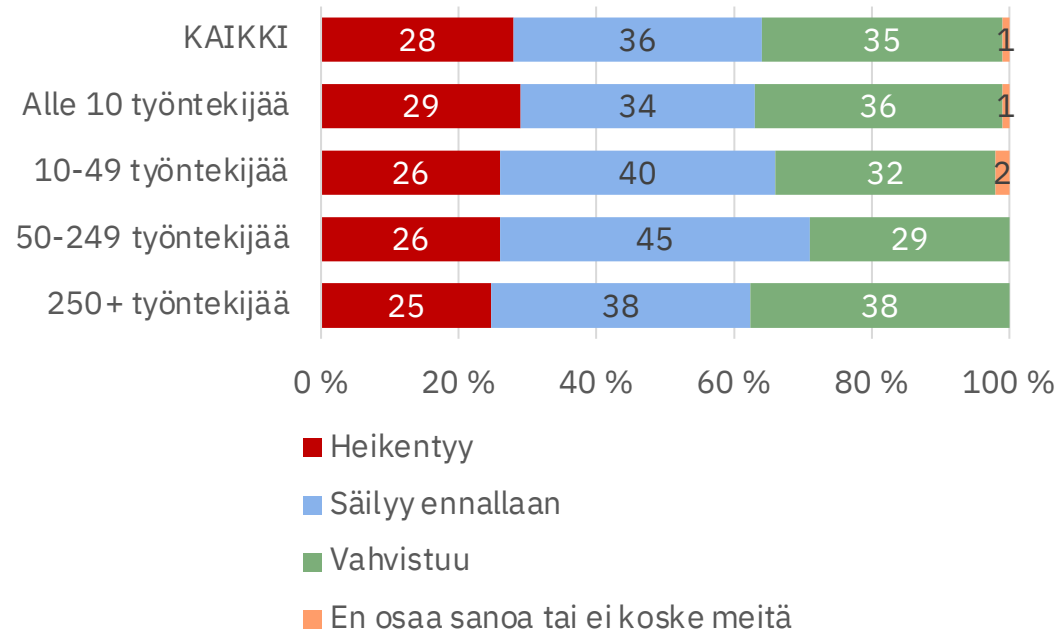
Seuraavan 12 kk aikana

% vastaajista eri toimialoilla

Seuraavan 12 kk aikana

% vastaajista eri kokoluokissa

Yhteenveto yritysten omistajuudesta, johtamisesta ja kannattavuudesta

YRITYSTEN OMISTAJUUS JA KANNATTAVUUS:

41 %

41 % yritysten omistajista on ns. sitoutujayrittäjiä, jotka tekevät yrittäjäuransa usein yhdessä yrityksessä, joka on osa heidän identiteettiään (46 % vuonna 2016)

26 %

26 % yritysten omistajista on ns. säilyttäjäyrittäjiä, joiden ensisijaisena tavoitteena on yritystoiminnan turvaaminen seuraavalle sukupolvelle (24 % vuonna 2016).

35 %

35 % yrityksistä ennakoi kannattavuutensa vahvistuvan ja 28 % sen heikentyvän seuraavan vuoden aikana. Edellisen 12 kuukauden aikana kannattavuuskehitys on ollut heikompi ja sitä kuvaavat prosenttiluvut olivat päinvastaiset.

YRITYSTEN JOHTAMINEN:

36 %

36 % yrityksistä on hallitus, jossa on mukana yrityksen ulkopuolisia jäseniä. 37 % näistä yrityksistä arvioi kriisien lisännen ja 3 % niiden vähentäneen hallituksen merkitystä

31 %

31 % yrityksistä toimii yrittäjäyhtiinä, jossa useampi omistaja osallistuu operatiiviseen toimintaan. 46 % näistä yrityksistä arvioi kriisien lisännen ja 4 % niiden vähentäneen yrittäjäyhtiin merkitystä.

15 %

15 % yrityksistä toimii yrityksen ulkopuolisista henkilöistä koostuvia neuvonantajatiimejä. 53 % näistä yrityksistä arvioi kriisien lisännen ja 9 % niiden vähentäneen neuvonantajatiimien merkitystä.

KTT Jari Huovinen

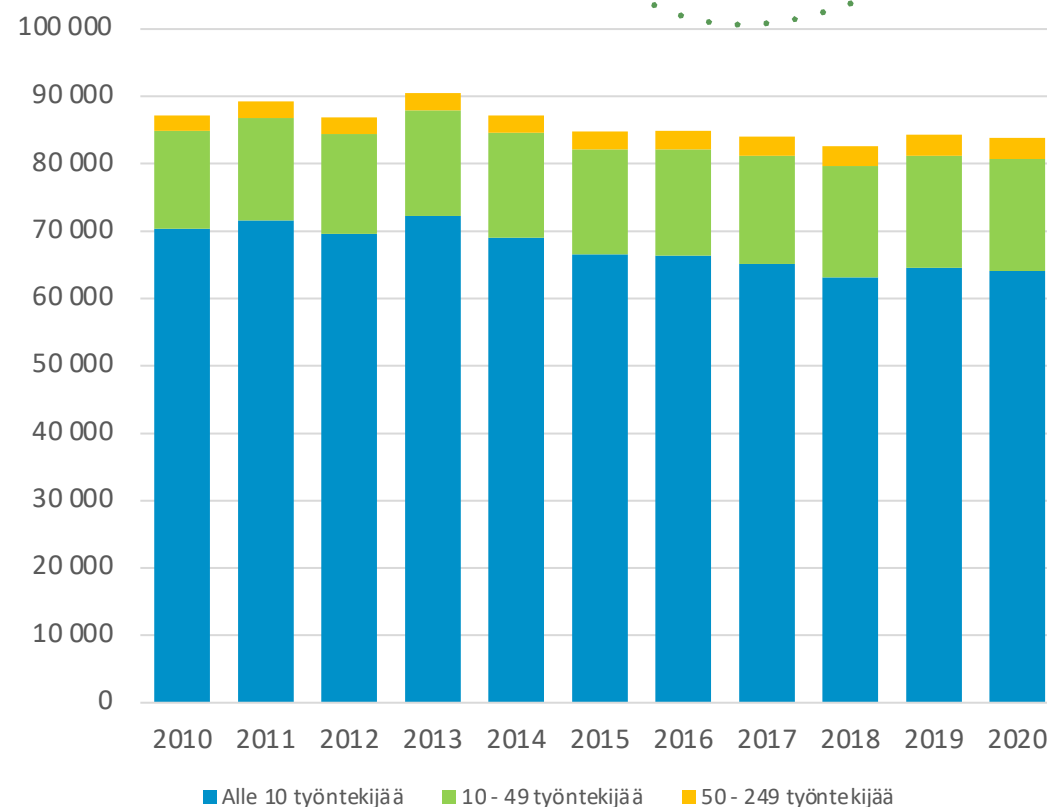
Pk-Pulssi

Kasvutavoitteiltaan erilaisten
yritysten tilanne ja näkymät

Pk-pulssi kuvaa pienten ja keskisuurten työnantajayritysten nykytilaa ja tulevaisuuden näkymiä

- Pk-pulssi tehdään kaksi kertaa vuodessa ja se kuvaa työnantajina toimivien pk-yritysten nykytilaa ja tulevaisuuden näkymiä
- Neljä näkökulmaa:
  - Kysynnän kehitys
  - Työntekijämäärä
  - Investoinnit
  - Ulkomaankauppa
- Kesäkuun 2022 tutkimuksessa päähuomio on kasvutavoitteiltaan erilaisten yritysten tilanteen ja näkymien tarkastelussa
- Aineiston analysoimisessa hyödynnetään yrityskoon ja päätoimialojen mukaan laskettuja painokertoimia, joiden ansiosta tulokset ovat suuntaa-antavasti yleistettävissä pk-työnantajayritysten perusjoukkoon
- Tämä kysely toteutettiin kesäkuussa 2022 ja siihen vastasi yhteensä 976 alle 250 henkilön työnantajayritystä

Pk-työnantajayritysten lukumäärä yrityskokoiluokittain
2010 - 2020

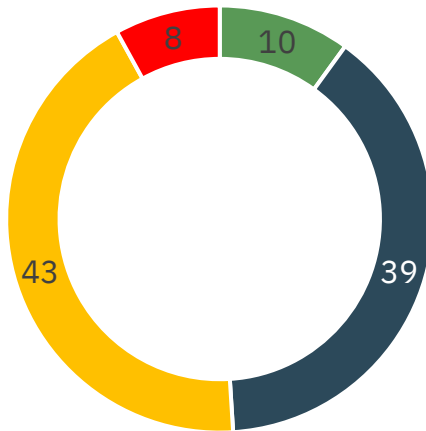

Lähde: Tilastokeskus, yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto; EK
työnantajayrityskatsaus.

Pk-yritysten kasvutavoitteet

Kesäkuu **2022**

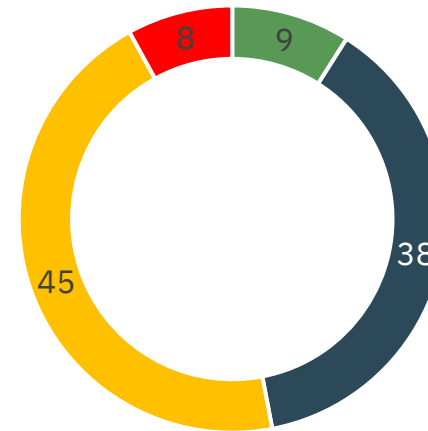
Kasvutavoitteet
% kaikista

- Voimakas kasvu (liikevaihdon kasvu väh. 30 %)
- Kohtalainen kasvu (liikevaihdon kasvu väh. 10 %)
- Markkina-aseman säilyttäminen (kasvu joitain prosentteja)
- Ei kasvutavoitteita

Kesäkuu **2021**

Kasvutavoitteet
% kaikista

- Voimakas kasvu (liikevaihdon kasvu väh. 30 %)
- Kohtalainen kasvu (liikevaihdon kasvu väh. 10 %)
- Markkina-aseman säilyttäminen (kasvu joitain prosentteja)
- Ei kasvutavoitteita

Arviot nykytilasta (kehitys edell. 12 kk aikana) kasvutavoitteiltaan erilaisissa yrityksissä

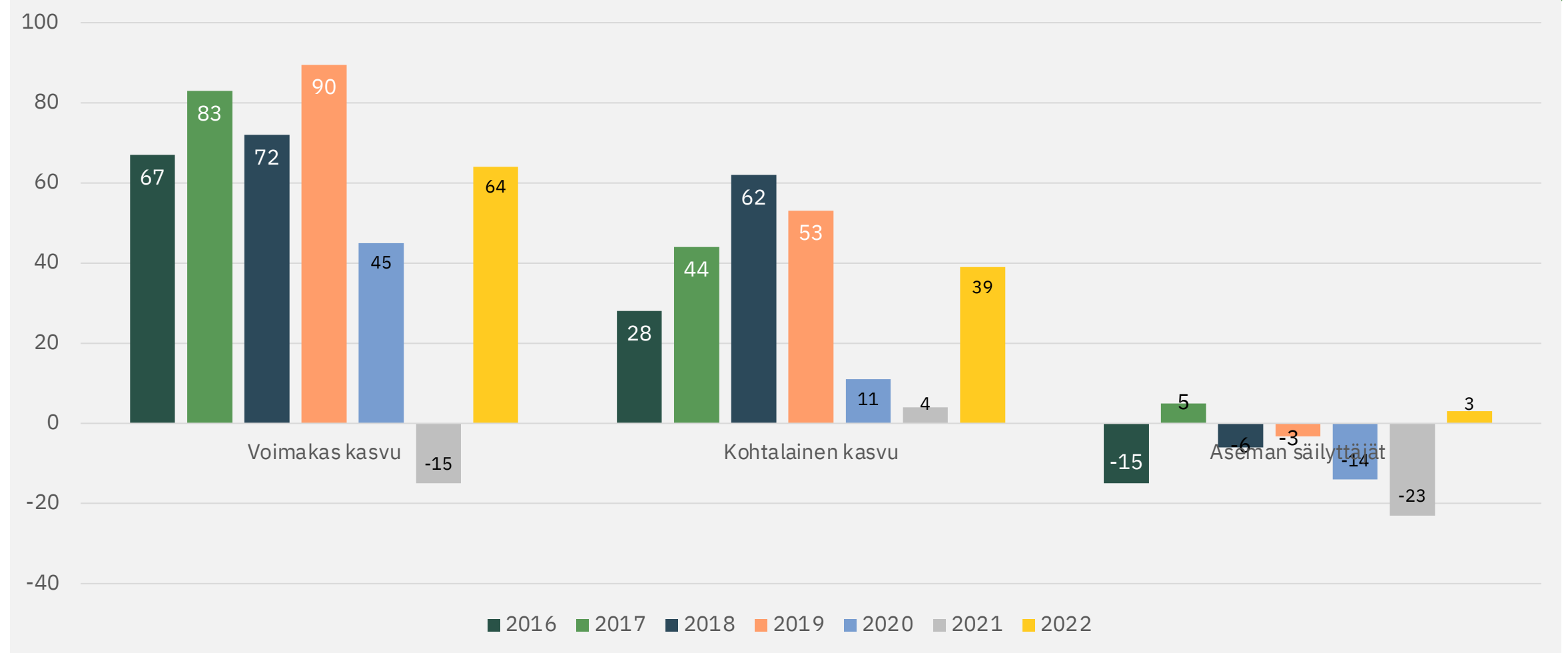
Vertailussa käytetyt määritelmät:

- **Tavoitteena voimakas kasvu**
= vähintään 30 % vuotuinen liikevaihdon kasvutavoite
- **Tavoitteena kohtalainen kasvu**
= vähintään 10 % vuotuinen liikevaihdon kasvutavoite
- **Tavoitteena markkina-aseman säilyttäminen**
= ei kasvutavoitetta tai kasvu joitain prosentteja

Kysyntä

Arvio eri yritysluokissa vuosina 2016 – 2022

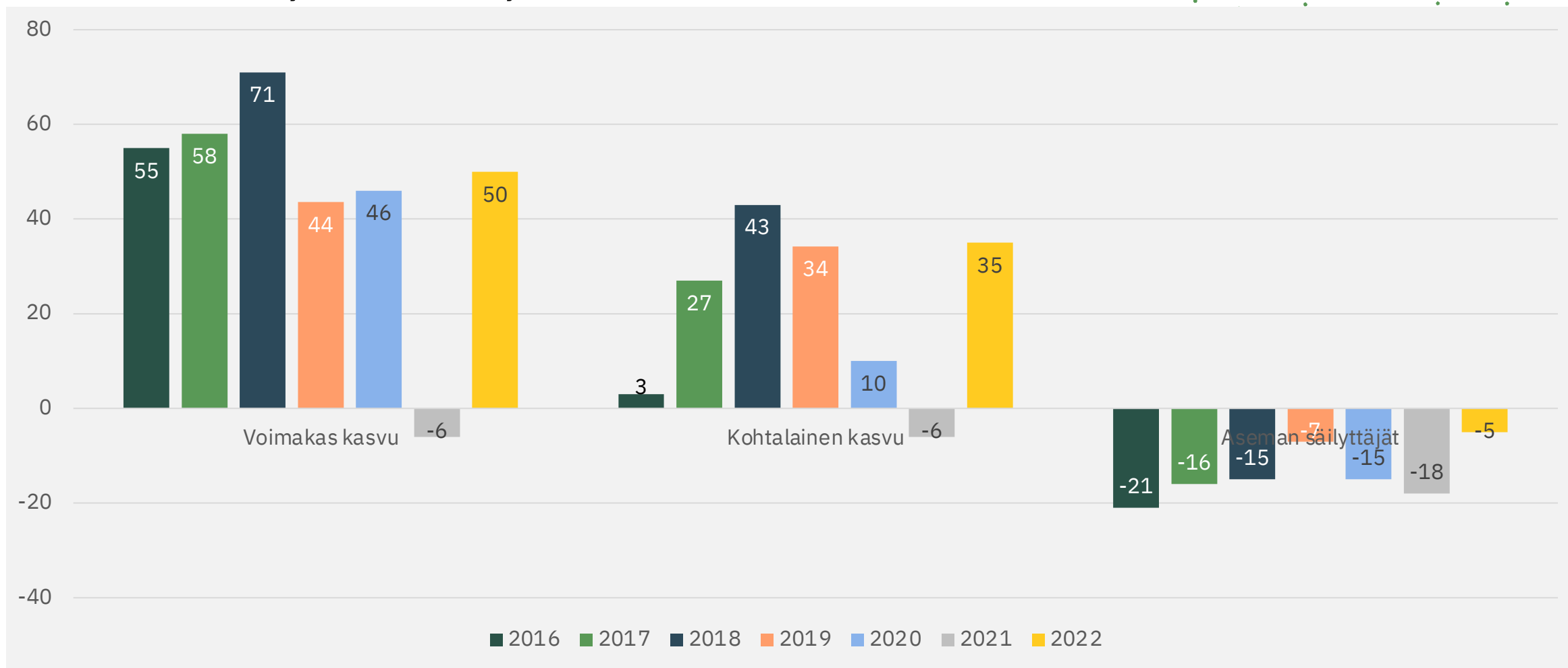
Saldoluku: lisääntyi, % - vähentyi, %

Työntekijämäärä

Arvio eri yritysluokissa vuosina 2016 – 2022

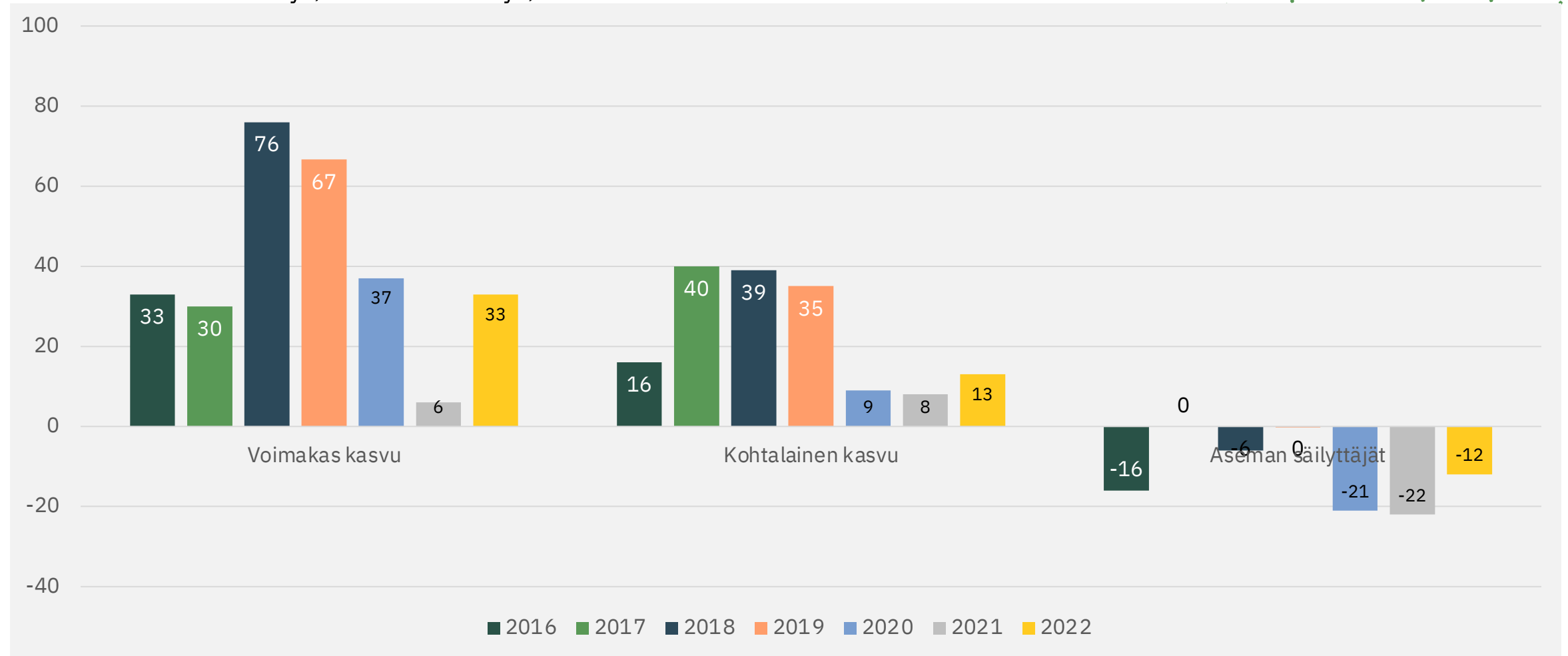
Saldoluku: lisääntyi, % - vähentyi, %

Investoinnit

Arvio eri yritysluokissa vuosina 2016 – 2022

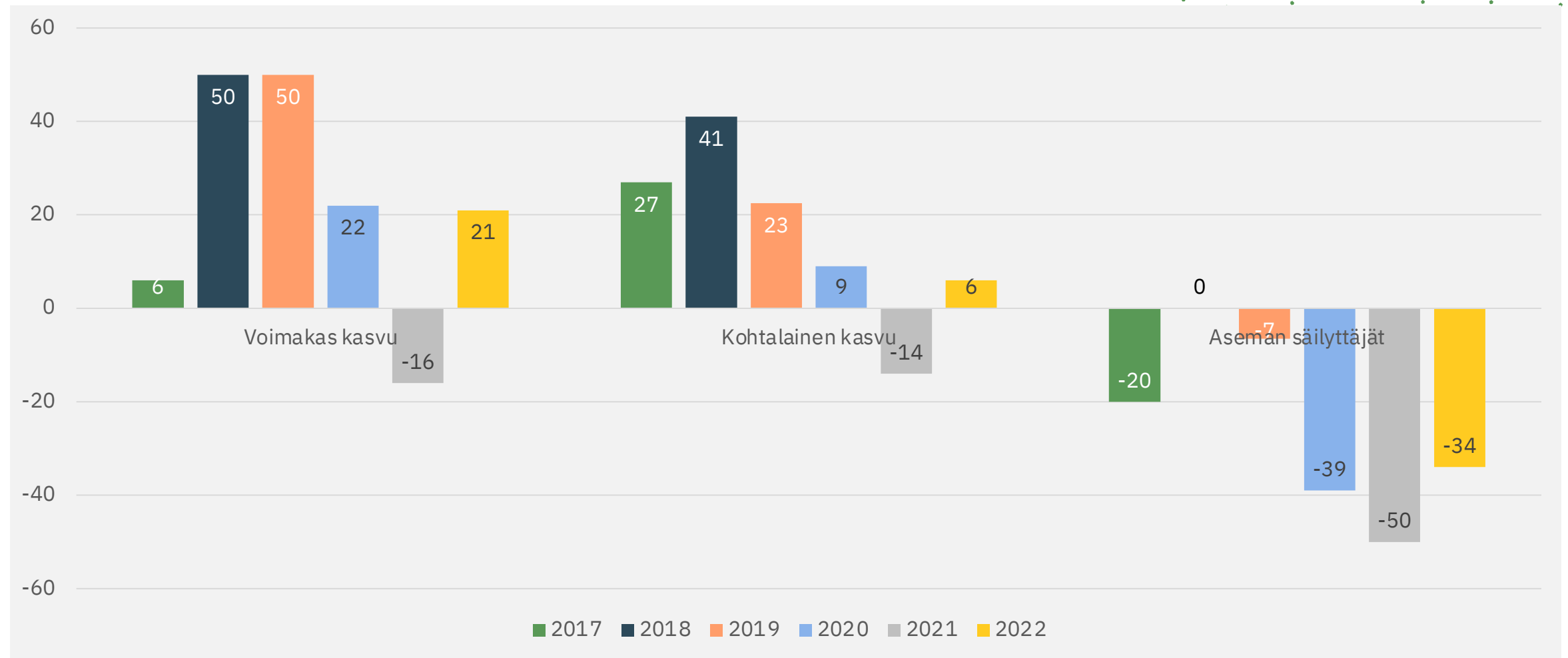
Saldoluku: lisääntyi, % - vähentyi, %

Ulkomaankauppa*)

Arvio eri yritysluokissa vuosina 2017 – 2022

Saldoluku: lisääntyi, % - vähentyi, %

*) Tarkastelussa vain yritykset, joilla ulkomaankauppaa

Arviot tulevaisuuden näkymistä (seuraavan 12 kk aikana) kasvutavoitteiltaan erilaisissa yrityksissä

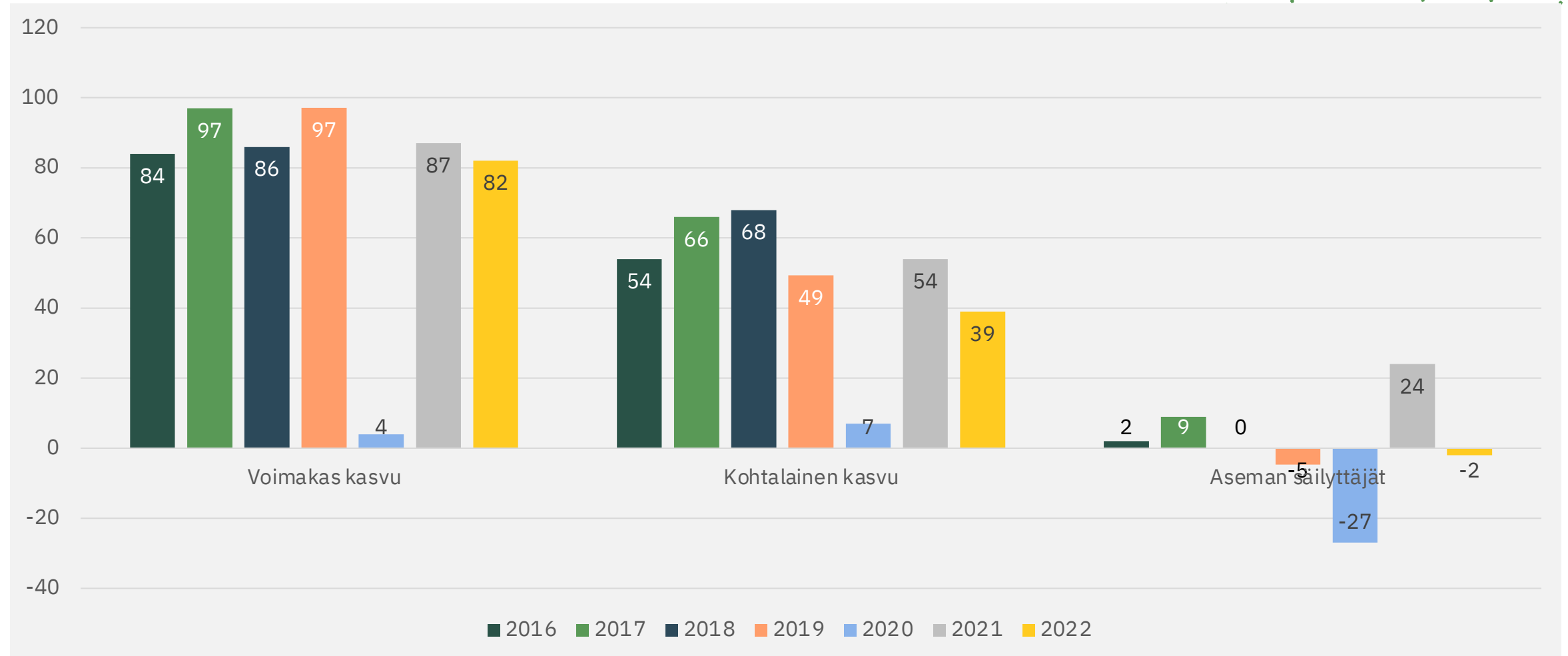
Vertailussa käytetyt määritelmät:

- **Tavoitteena voimakas kasvu**
= vähintään 30 % vuotuinen liikevaihdon kasvutavoite
- **Tavoitteena kohtalainen kasvu**
= vähintään 10 % vuotuinen liikevaihdon kasvutavoite
- **Tavoitteena markkina-aseman säilyttäminen**
= ei kasvutavoitetta tai kasvu joitain prosentteja

Kysyntä

Arvio eri yritysluokissa vuosina 2016 – 2022

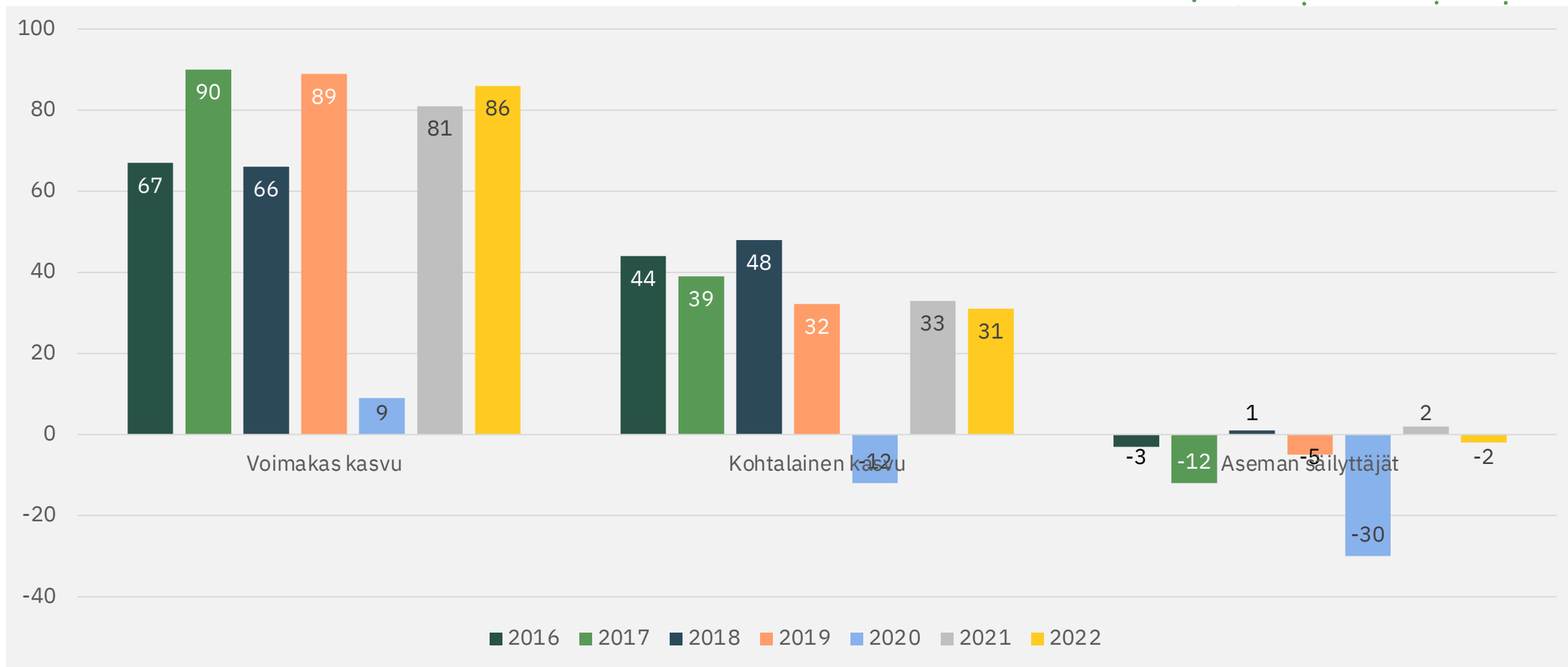
Saldoluku: lisääntyy, % - vähentyy, %

Työntekijämäärä

Arvio eri yritysluokissa vuosina 2016 – 2022

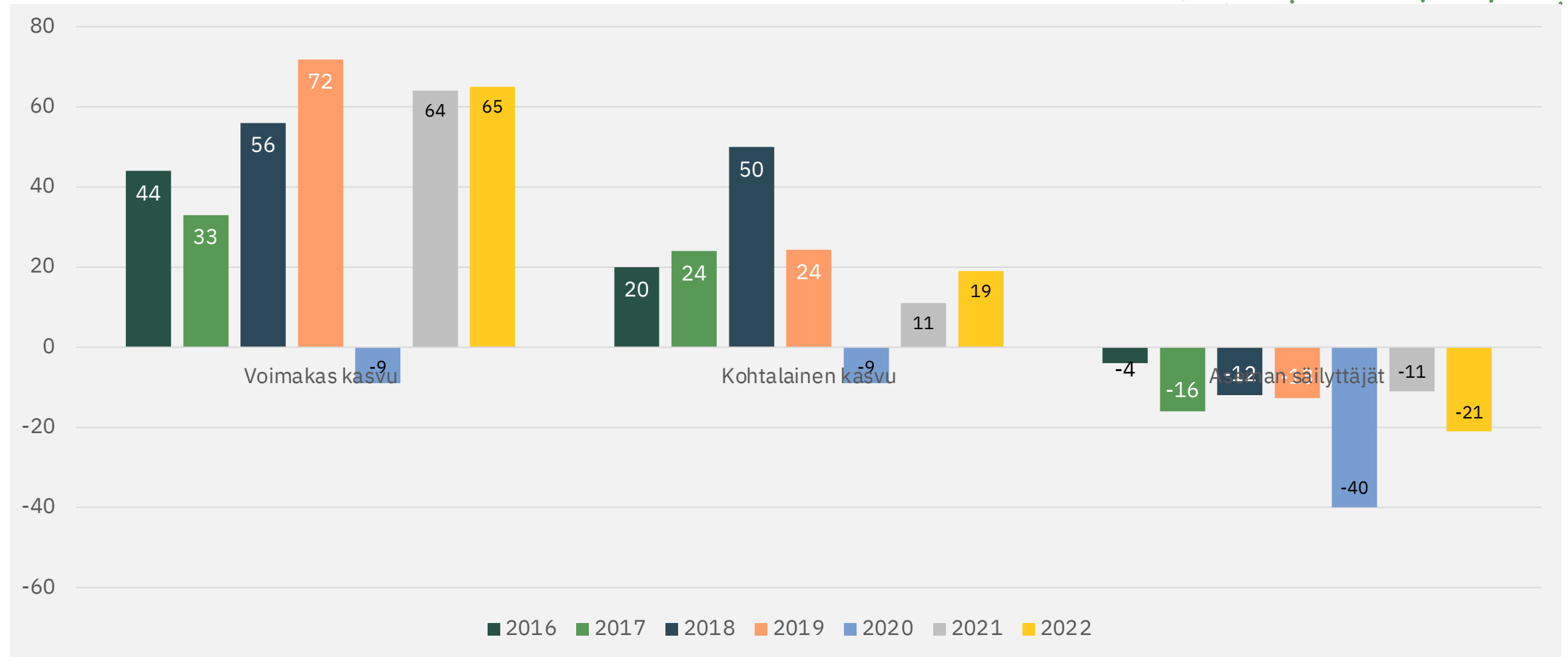
Saldoluku: lisääntyy, % - vähentyy, %

Investoinnit

Arvio eri yritysluokissa vuosina 2016 – 2022

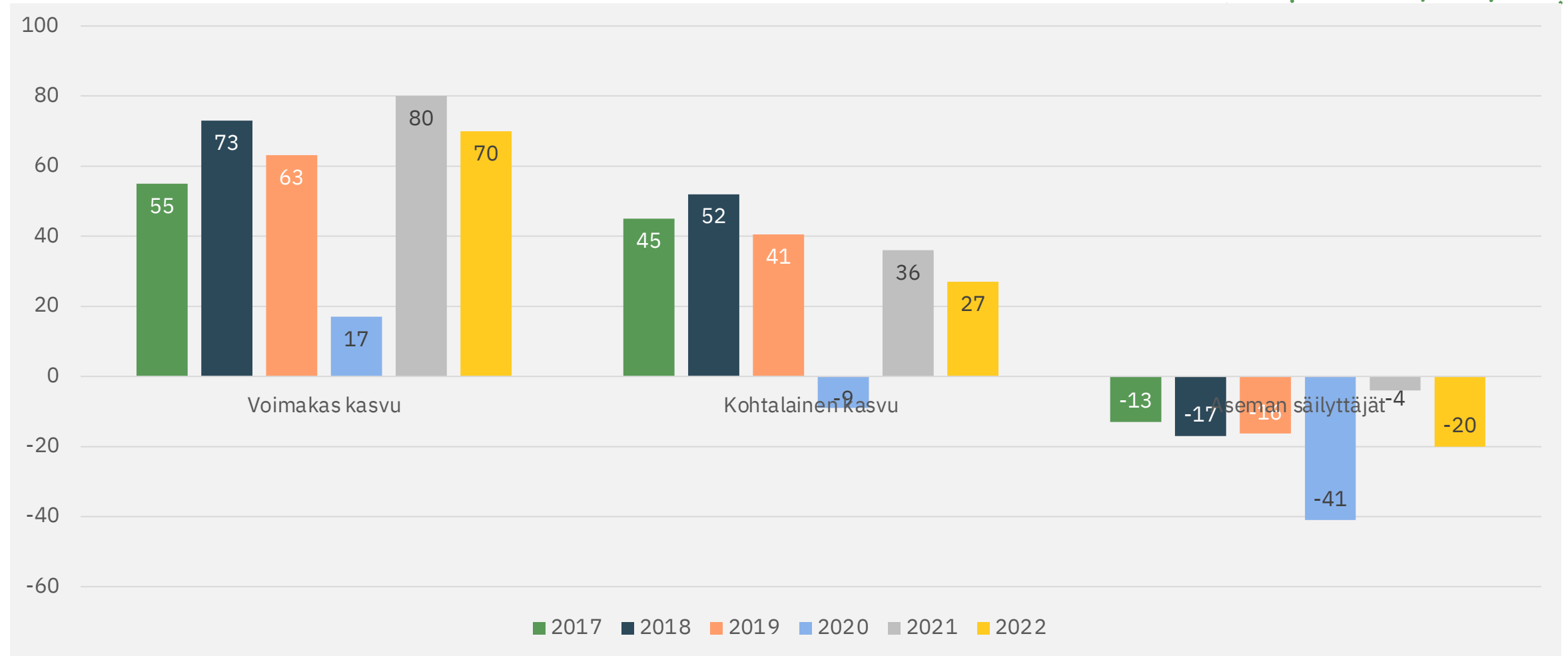
Saldoluku: lisääntyy, % - vähentyy, %

Ulkomaankauppa*)

Arvio eri yritysluokissa vuosina 2017 – 2022

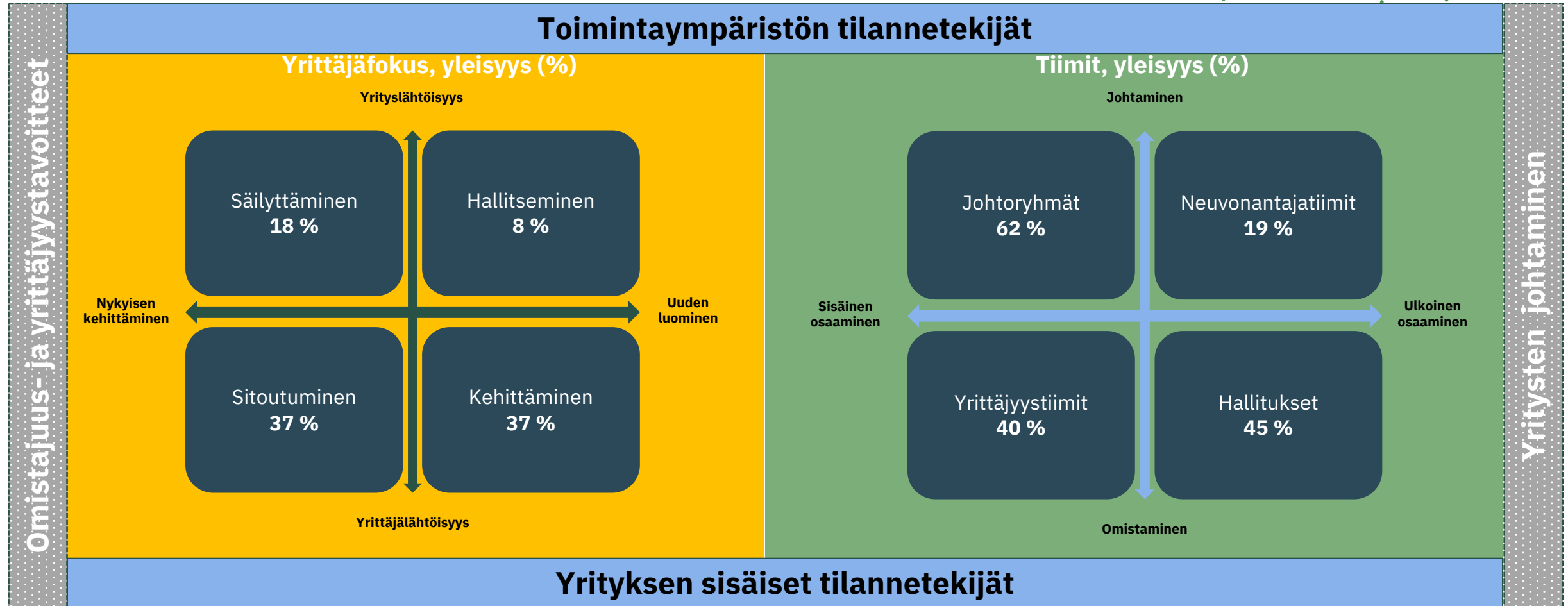
Saldoluku: lisääntyy, % - vähentyy, %

*) Tarkastelussa vain yritykset, joilla ulkomaankauppaa

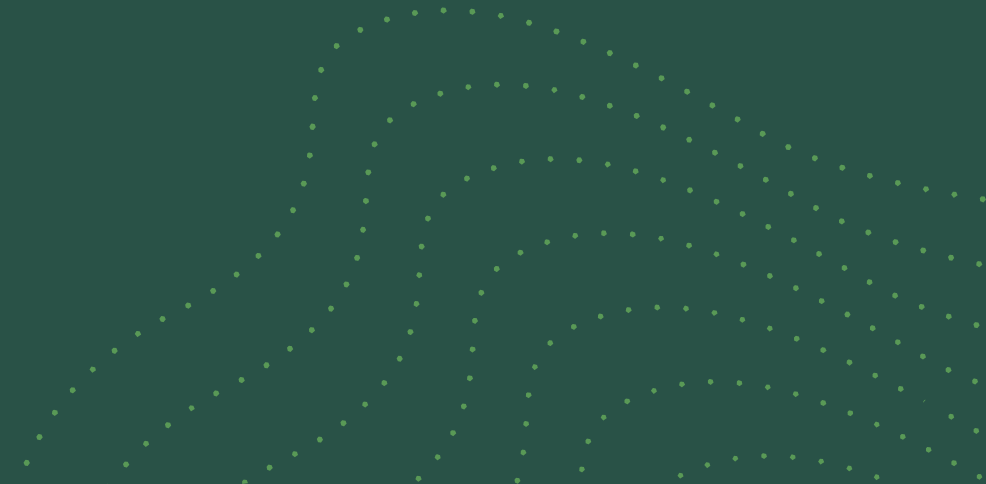
Kasvuhakuisten yritysten omistaminen ja johtaminen

Tilannekuva vähintään 10 % vuotuinen liikevaihdon kasvua tavoittelevissa yrityksissä

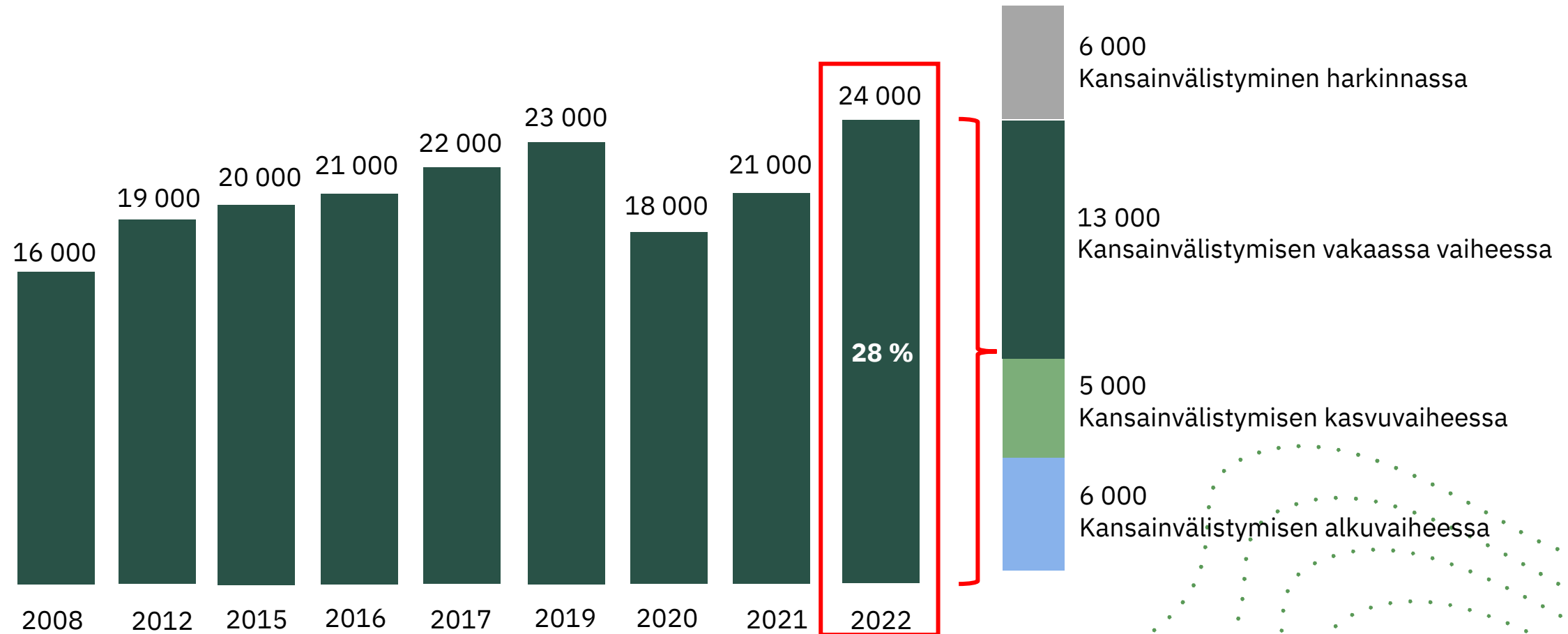

Vientiyritykset

- Arvio vientiyritysten lukumäärästä
- Tarkastelussa mukana kaikki vastaajat (ml. suuryritykset)
- Kokemukset Business Finlandin palveluista

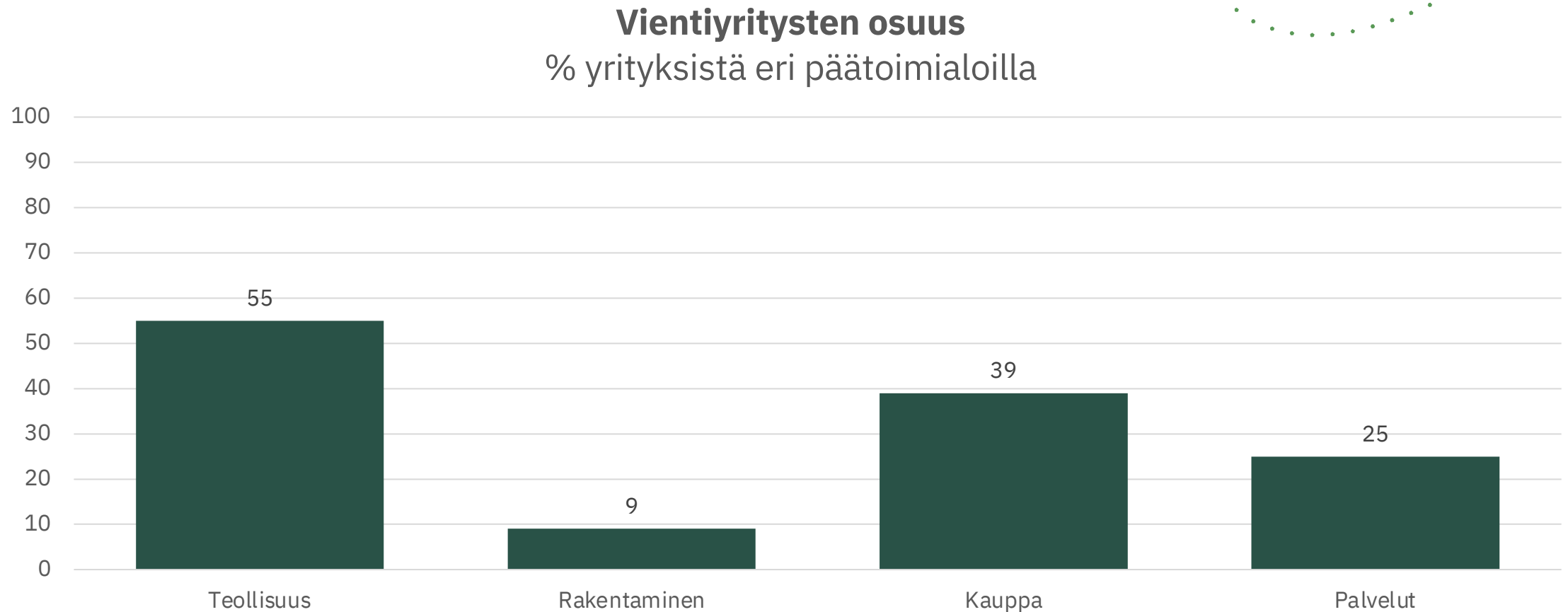

Vientiyritysten määrä eri ajankohtina *)

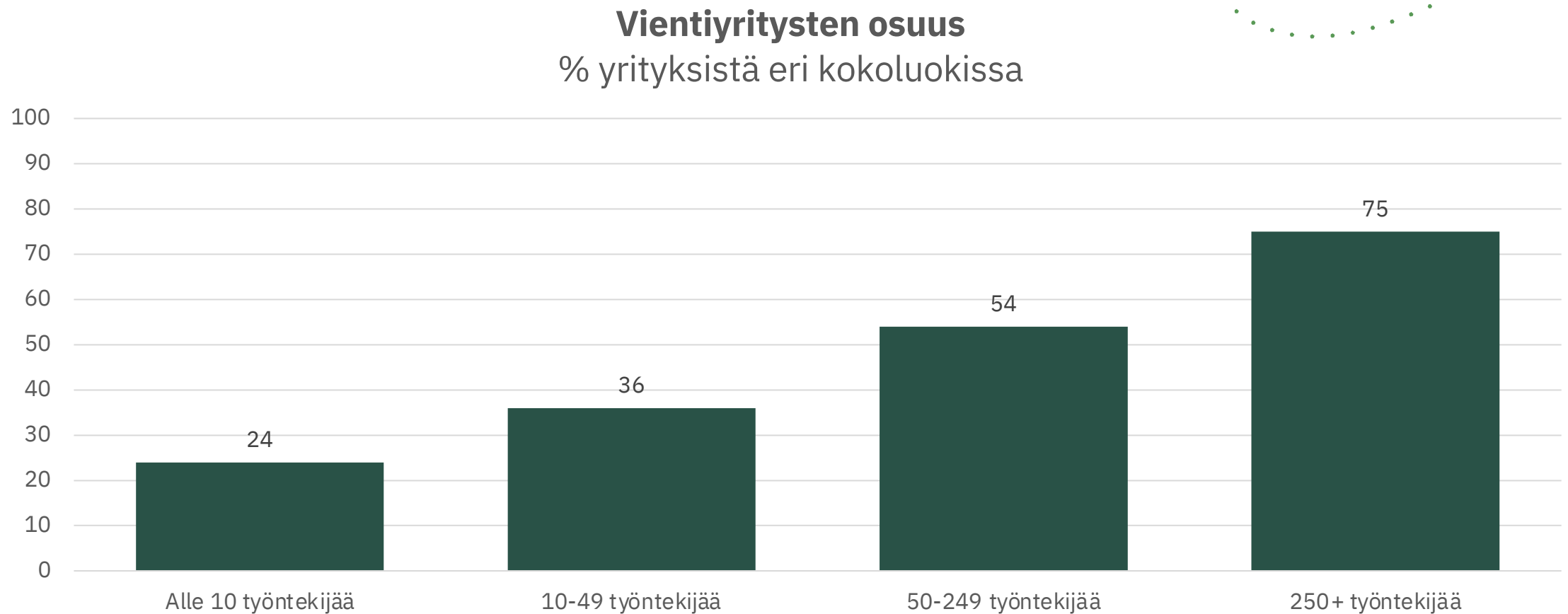

*) EK:n yritys­kyselyt. Kyse on suuntaa-antavista, kehityksen suuntaa kuvaavista arvioista eri ajankohtina. Aikasarja ei ole täydellinen eli vientiyritysten määrä on saattanut säilyä ennallaan tai tieto puuttuu joiltain vuosilta.

Vientiyritysten osuus eri päätoimialoilla

Vientiyritysten osuus eri yrityskokoluokissa

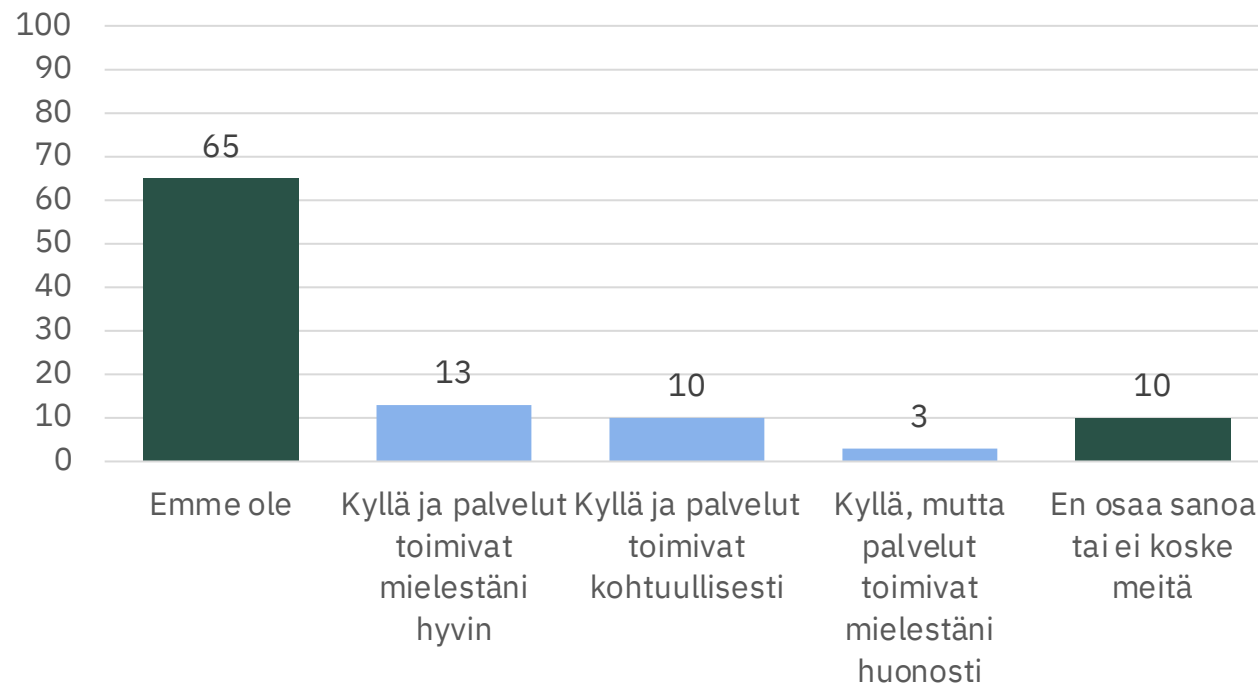

Arviot Business Finlandin palveluista Innovaatorahoitus *)

Onko yrityksenne hyödyntänyt seuraavia Business Finlandin tarjoamia yrityspalveluja viimeisen 3 vuoden aikana?

Innovaatorahoitus

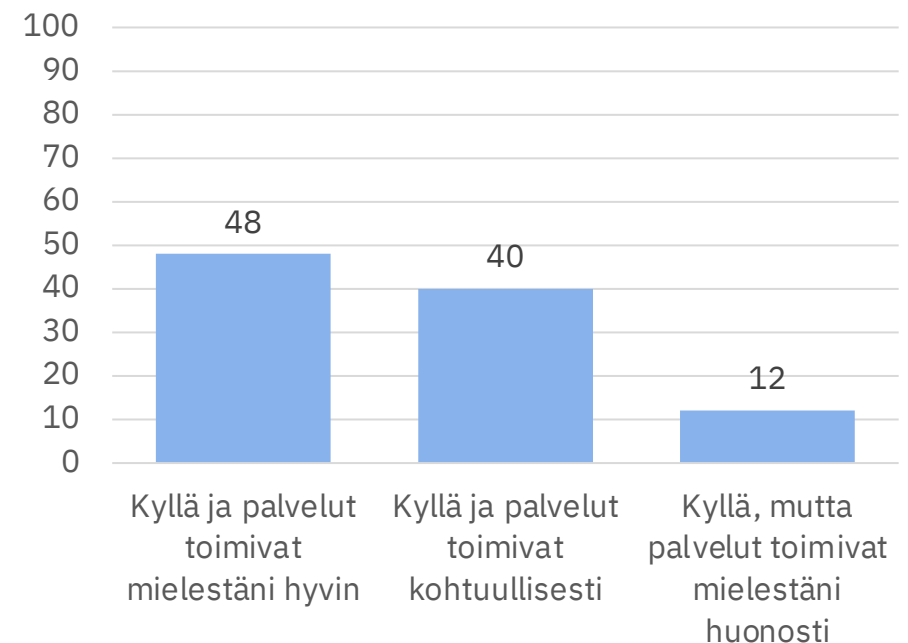
% yrityksistä

Onko yrityksenne hyödyntänyt seuraavia Business Finlandin tarjoamia yrityspalveluja viimeisen 3 vuoden aikana?

Innovaatorahoitus

% palveluja käyttäneistä yrityksistä

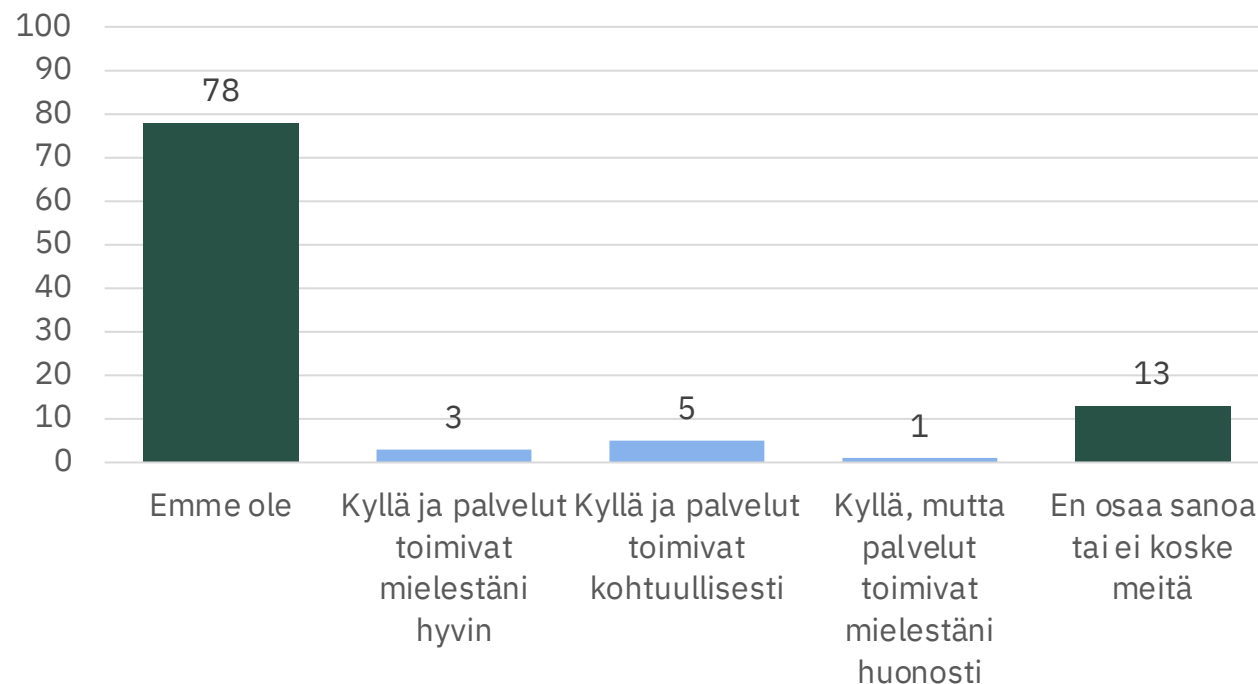
*) Esimerkiksi tuet, lainat ja avustukset tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

Arviot Business Finlandin palveluista Vienninedistämispalvelut *)

Onko yrityksenne hyödyntänyt seuraavia Business Finlandin tarjoamia yrityspalveluja viimeisen 3 vuoden aikana?

Vienninedistämispalvelut

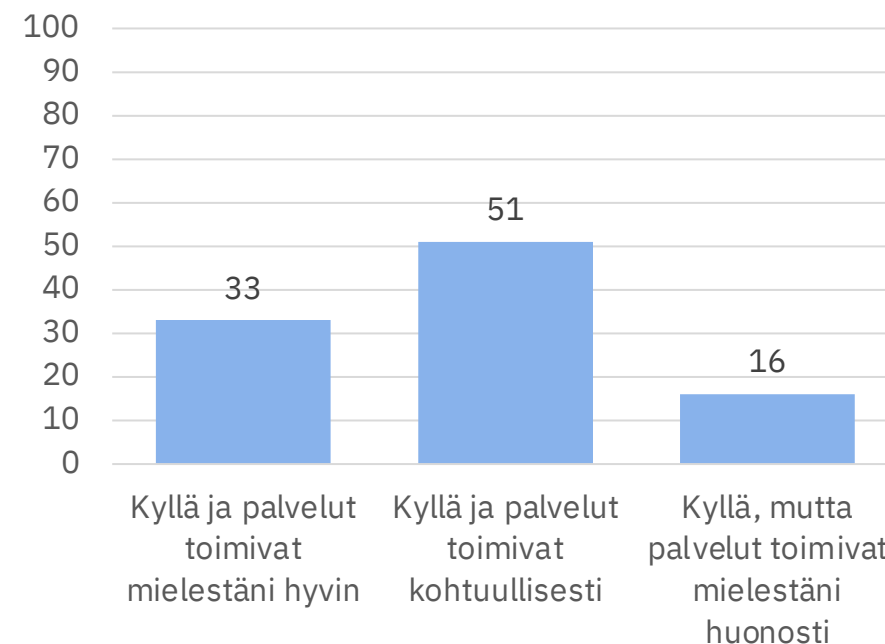
% yrityksistä

Onko yrityksenne hyödyntänyt seuraavia Business Finlandin tarjoamia yrityspalveluja viimeisen 3 vuoden aikana?

Vienninedistämispalvelut

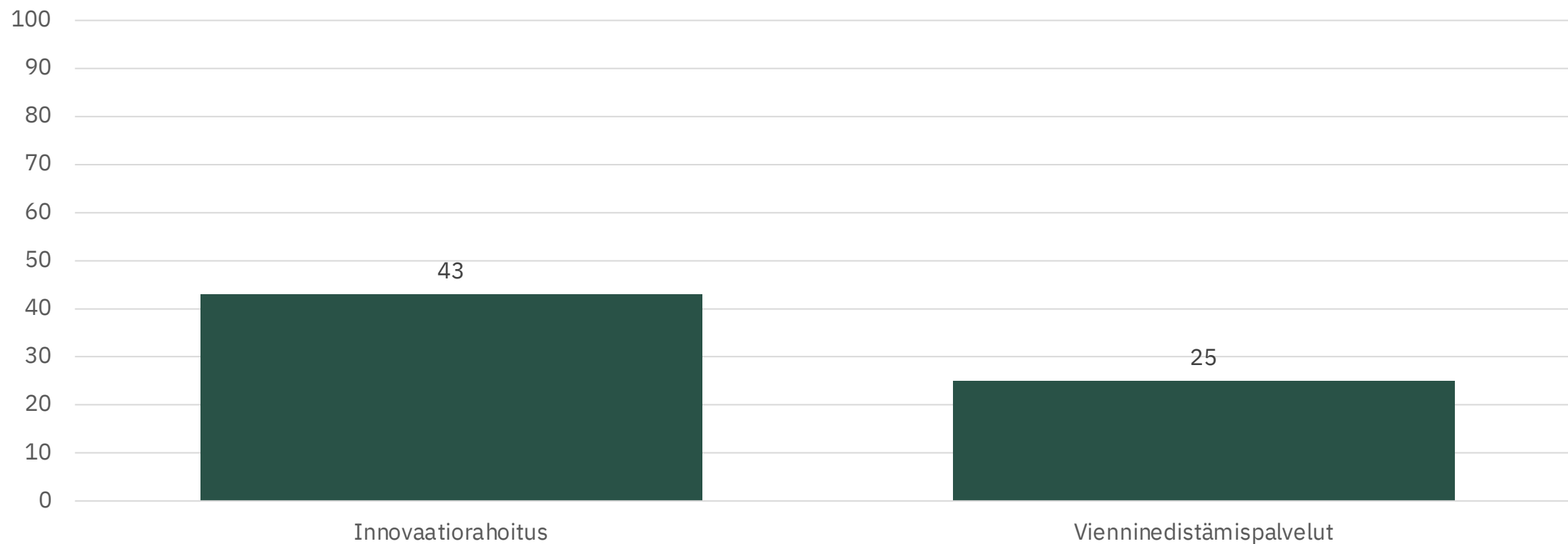
% palveluja käyttäneistä yrityksistä

*) Esimerkiksi neuvonta, markkinatieto, kontaktit, yritysvierailut ja kansainvälistymisrahoitus.

Business Finlandin palveluja hyödyntäneet vientiyritykset

Business Finlandin palveluja hyödyntäneiden vientiyritysten osuus
% vientiyrityksistä

Yhteenveto vienti-, kasvu- ja työllisyysnäkymistä

VIENTIYRITYSTEN MÄÄRÄ:

24 000

28 % työnantajayrityksistä tekee vientiä tai toimii muuten ulkomailla. Lukumääräisesti tämä tarkoittaa noin 24 000 työnantajayritystä. Tämä on enemmän kuin edellinen ennätys vuodelta 2019 (23 000).

26 %

26 % kaikista työnantajayrityksistä ja 43 % vientiyrityksistä tunnistaa hyödyntäneensä Business Finlandin innovaatorahoitusta. Näistä yrityksistä 48 % arvioi palvelujen toimivuuden hyväksi, 40 % kohtuulliseksi ja 12 % huonoksi.

9 %

9 % kaikista työnantajayrityksistä ja 25 % vientiyrityksistä tunnistaa hyödyntäneensä Business Finlandin vienninedistämispalveluita. Näistä yrityksistä 33 % arvioi palvelujen toimivuuden hyväksi, 51 % kohtuulliseksi ja 16 % huonoksi.

KASVUTAVOITTEET JA TYÖLLISYYSNÄKYMÄT:

49 %

49 % prosenttia tavoittelee vähintään 10 % vuotuista liikevaihdon kasvua (47 % vuonna 2021).

86 %

86 % voimakasta, vähintään 30 % vuotuista kasvua tavoittelevista yrityksistä ennakoi työntekijämäärän lisääntyvän seuraavan vuoden aikana (81 % vuonna 2021). Voimakasta kasvua tavoittelevia yrityksiä on kuitenkin vain 10 % kaikista yrityksistä.

31 %

31 % kohtalaista, vähintään 10 % vuotuista kasvua tavoittelevista yrityksistä ennakoi työntekijämäärän lisääntyvän seuraavan vuoden aikana (33 % vuonna 2021). Kohtalaista kasvua tavoittelee 39 % kaikista yrityksistä.

Lisätiedot yrittäjäkyselyn tekijältä

Jari Huovinen

KTT, johtava asiantuntija

09 4202 2810

040 861 4582

@PKjari

